

č. 2-2017

MESÁČNÍK O FILMOVOM DIANÍ NA SLOVENSKU

WWW.FILMSK.SK

film.sk

CENA 1 €

ROZHOVOR

► **Iveta Grófová**

TÉMA

► **Digitalizácia
filmov v SFÚ**

RECENZIA

► **Ja, Daniel Blake**
► **Rodinné šťastie**
► **Všetko alebo nič**

**FILMOVÉ FESTIVALY A PREHLIADKY
NA SLOVENSKU V ROKU 2017**

UŽ V PREDAJI

NA ÚVOD

Aj vo februári sa do kín dostanú nové slovenské filmy, takže v aktuálnom *Film.sk* nechýba rubrika Novinky, hoci tentoraz nevznikala ľahko – zostava snímok bola premenlivá a chcelo to dosť pátrania, než sa ustálila do súčasnej podoby. A napokon v nej aj tak chýba stredometrážny dokument *Život v oblakoch* (r. E. Baláž), ktorý sme nestihli spracovať. Zopár projekcií mal už vlni v decembri a vyzerá to tak, že ho ešte nejaké kiná premietnu. Viac o ňom napíšeme v ďalšom čísle. Spolu s *Profesionálnou cudzinkou* a *Opuštným vesmírom*, ktoré nájdete už v tomto vydaní, patrí k filmom, ktoré sa do kín dostávajú prostredníctvom samodistribúcie. Ponúkajú ich teda samotní tvorcovia/producenti, nie distribučné spoločnosti. A dozvedieť sa o nich niekedy naozaj nie je ľahké. Pomohlo by, keby existoval oficiálny zoznam slovenských kinematografických diel premiérových v kinách nielen prostredníctvom členských spoločností Únie filmových distribútorov.

Pátranie rôzneho druhu sa často spája aj s digitalizáciou archívnych filmov v Slovenskom filmovom ústave. V Teme čísla sa snažíme priblížiť, ako tento náročný proces prebieha, čo všetko zahŕňa aj aké tituly sa aktuálne spracúvajú.

Náročné bolo dostať do aktuálneho čísla štatistické údaje súvisiace s kinodistribúciou slovenských filmov v roku 2016. V rubrike Aktuálne sa napokon predsa len dozvieme, aké rekordy vlni padali a že viaceré ukazovatele sú povzbudivé. Zostra sa však začal tento rok, aspoň čo sa týka návštevnosti domáceho filmu, konkrétne romantickej komédie *Všetko alebo nič*, ktorú recenzujeme. A že rok bude zostra aj pokračovať, hoci v inom význame, predznamenáva rozhovor s režisérkou Ivetou Grófovou. Jej *Piata loď* sa do slovenských kín dostane v marci, no už vo februári sa chystá do sveta – na berlínsky festival. A nie je osamotená.

► Daniel Bernát

MAJE OBLÚBENÉ SLOVENSKE FILMY

▲ Jozef Dolinský ml.,
riaditeľ Baletu Slovenského národného divadla

Medená veža a *Orlie pierko* sú dva filmy, ktoré praviadne pozerám. Dôvodom je niekoľko. Napríklad ten, že keď mám dosť sveta okolo, keď pretečie pohár amatérizmu a diletantstva, musím si vyliečiť hlavu artefaktom, ktorý má pre mňa nadčasovú hodnotu. Nemusí to byť vždy film, ale vzhľadom na to, že milujem Tatry a cestovať tam nie je vždy možné, je voľba jasná. Musím siahnuť po niečom, čo v sebe nesie umeleckú remeselnú dokonalosť v tom najlepšom zmysle slova, posolstvo ľudského života a skutočného okamihu tvorby. Nepotrebujem analyzovať, nadchýňať sa filozofickými odkazmi alebo psychológiou akéhokoľvek druhu, prípadne technologickou dokonalosťou trikov. Áno, môžem napísať, že z hľadiska filmového rozprávania mi Hollého spôsob vyhovuje formálne i obsahovo. Mohol by som napísať o kamere, záberoch, strihu. Aj o scenári, ba aj o výkonoch hercov a o tom, ako verím, že vo filme nie je Rajniak, ale Valér, že Prašivec je Prašivec, nie herec Julio Vašek. A viem aj to, že dokonca v maličkých epizódkach vystupujú famózni herci a herečky. Všetko a všetci sú na svojom mieste, vnímame len príbeh a plnokrvných ľudí s ich emóciami a osudmi. Skrátka jedinečné, neopakovateľné, autentické! Dá Boh, aby sme ešte na Slovensku natočili niečo aspoň trochu podobné... ▲

.....
FOTO: archív J. Dolinského ml.

18

- 03 **MYSLÍM SI**
 04–05 **KALENDÁRIUM**
 06 **KALENDÁRIUM: 67. Berlínale**
 07–10 **PREMIÉRY** v kinách
 10 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
 11 **NOVINKY: Opuštný vesmír podľa Petra Hledíka**
 12–13 **NOVINKY: Profesionálna cudzinka podľa Anny Gruskovej**
 14–15 **NOVINKY: Sprisahanie šedej rasy podľa Maroša Beráka**
 16–17 **AKTUÁLNE: Distribúcia slovenských filmov v roku 2016**
 18–21 **ROZHOVOR: Iveta Grófová**
 22–23 **TÉMA: Digitalizácia audiovizuálneho dedičstva v SFÚ**
 24–25 **RECENZIA: Ja, Daniel Blake podľa Kena Loacha**
 26–27 **RECENZIA: Rodinné šťastie podľa Szabolcsa Hajdua**
 28–30 **RECENZIA: Všetko alebo nič podľa Marty Ferencovej**
 31 **Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
 a uzávierky na granty a podporné programy
 32–33 **FILMOVÉ PUBLIKÁCIE / ČO ROBIA**
 34 **AKO ĎALEJ, ABSOLVENT?**
 35 **OKNO DO SVETA**
 36 **PROFIL: František Jurišič**
 37 **IN MEMORIAM: Zdena Gruberová**
 38 **IN MEMORIAM: Hans-Joachim Schlegel**
 39 **SVET SPRAVODAJSKÉHO FILMU: Týždeň vo filme**
 40 **TIPY Mesiaca: Kino Lumière**
 41 **VÝROČIA / Správy Z FILMOVÉHO DIANIA**
 42–47 **PRÍLOHA: Filmové festivaly**
 a prehliadky na Slovensku v roku 2017
 48 **STALO SA ZA 30 DNÍ / Klapka.sk a Kino Lumière**

14

24

Viera Langerová,

filmová publicistka

Každý, kto by sa dnes po vyše dvadsaťročnom „rozchode“ Čechov a Slovákov snažil hľadať medzi ich svetmi súvislejšiu, vymedzenú hranicu, musel by sa oddať sisyfovskej práci bez nádeje na nejaký jasnejší výsledok. Je pravda, že geografia „nepustí“, ale inak je všetko inak. Česko-slovenské filmové prieniky sú nespočetné a vôbec nezavídím kolegom historikom, ktorí sa raz pustia do náročného počítania a zaraďovania. Niektorí producenti filmov si už svoju štátnu príslušnosť vyberajú podľa aktuálnej potreby. A, prirodzene, nielen oni. Je to záležitosť pohyblivá, dnes už bez obáv z politických intervencií strážcov národných visačiek.

Existuje však kacírka otázka, ktorú nie je možné nepoložiť. Je tento stav pre slovenský film pozitívny vždy a všade? Nie je komunikačné a finančné pohodlie vzájomnej spolupráce vyšliapaným chodníčkom, keď sa vlastne ani neoplatí riskovať a hľadať nové magistrály? Rozhľadieť sa po koprodukčných „odbočkách“ z obľúbeného smeru nie je v našom priestore obľúbený šport. Na porovnanie môžeme nahliadnuť ku ktorýmkoľvek susedom i ďalej, ak nám to čas a vôľa dovoľia.

Táto miniúvaha nie je, samozrejme, žiadnym hlasom volajúceho na púšti. Vieme to všetci, konajú niektorí. Na domácich filmových festivaloch, ktorých neustále pribúda, by mali pribúdať aj koprodukčné fóra v rámci industry programu, pozri plánované slovensko-rakúske fórum v rámci Febiofestu alebo podobné snahy na MFF Cinematik v Piešťanoch. Nemusí nám ujst ani fakt, že v produkcii spoločnosti Furia Film Lívie Filusovej sa pripravuje slovensko-rusko-český titul *Pivnica* s ruským režisérom Igorom Vološinom. Kedy tu naposledy boli hostia z východu, to si pamätajú už len kmeňovia. Ani vznik Slovenskej filmovej komisie by nebol na škodu, takáto inštitúcia by dokázala vykonať v tomto smere kadečo užitočné.

Bez ambícií vyjsť v ústrety medzinárodnej gravitácii ostanú slovenské filmy finančne podvyživené alebo sa naše zdroje stanú zanedbateľnou servisnou jednohubkou, stratenou v „preklade“. ▲

Film.sk
 Mesačník o filmovom dianí na Slovensku (18. ročník)
Vydavateľ:
 Slovenský filmový ústav
Adresa redakcie:
 Film.sk / Slovenský filmový ústav
 Grösslingová 32 / 811 09 Bratislava
 TEL.: 02/57 10 15 25
 FAX: 02/52 73 32 14
 E-MAIL: film.sk@sfu.sk
Šéfredaktor:
 Daniel Bernát
Redakcia:
 Zuzana Sotáková
Redakčná rada: Peter Dubecký
 generálny riaditeľ SFÚ
 Rastislav Steranka
 riaditeľ NKC – SFÚ
 Marián Brázda
 vedúci edičného oddelenia SFÚ
 Miroslav Ulman
 odborný referent Audiovizuálneho
 informačného centra SFÚ
 Simona Nótová-Tušerová
 tlačová tajomníčka SFÚ
 Andrea Biskupičiová
 vedúca predajne Klapka.sk
Štefan Vraštiak
Jazyková redakcia:
 Jaroslav Hochel
Design & grafická úprava:
 p & j
Tlač: Dolis, s. r. o.
 Uzávierka čísla 2/2017:
 27. 1. 2016
Snímka na titulnej strane:
 Všetko alebo nič – Continental film
 Film.sk vychádza s podporou MK SR.
 ISSN 1335 – 8286

Názory redakcie sa nemusia zhodovať s názormi prispievateľov.

Akékoľvek rozmnožovanie textu, fotografií, grafov vrátane údajov v elektronickej podobe len s predchádzajúcim písomným súhlasom vydavateľa.
 © Slovenský filmový ústav

► FILMOVÉ PODUJATIA NA SLOVENSKU

■ BRATISLAVA – KINO LUMIÈRE

► www.kino-lumiere.sk

1 / 3 / FEBRUÁR

Výročia osobností: François Truffaut

Americká noc (1973) a *Žena od susedov* (1981)

1 – 15 / FEBRUÁR

Absolute Jarmusch

Hranice ovládaní (2009), *Prežijú len milenci* (2013), *Gimme Danger* (2016), *Rok koňa* (1997), *Ďalších desať minút I* (2002), *Ghost Dog – Cesta samuraja* (1999), *Zlomené kvety* (2005)

2 / 7 / 9 / 11 / 14 / 15 / 16 / 18 / 23 / 25 / 28 / FEBRUÁR ► 18.15

Miloš Forman: Taking Off

Konkurs (1963), *Černý Petr* (1963), *Lásky jedné plavovlásky* (1965), *Hoří, má panenko* (1967), *Taking Off* (1971), *Očami ōsmich* (r. rôzni, 1973), *Prelet nad kukuřím hniezdom* (1975), *Vlasy* (1979), *Amadeus* (1984), *Valmont* (1989), *Goyove přízraky* (2006)

4 / FEBRUÁR ► 18.15

Výročia osobností: Ondrej Jariabek

Konec srpna v hotelu Ozon (r. J. Schmidt, 1966)

5 / 8 / 21 / FEBRUÁR ► 18.15

Výročia osobností: Andrej Lettrich

Smrť prichádza v daždi (1965), *Vrah zo záhrobia* (1966) a *Volanie démonov* (1967)

6 / FEBRUÁR ► 18.15

Očami filmových spravodajcov

Pravidelný cyklus kina, ktorý koncepčne a lektorsky pripravuje Rudolf Urc, pripomína najvýznamnejšie domáce filmové periodikum *Týždeň vo filme*. Aktuálny výber týždenníkov z rokov 1948 až 1979 sa sústreďí na tému prezidentských pohrebov.

7 / FEBRUÁR ► 18.00

Filmový kabinet:

Kinematografia Weimarskej republiky

Prednáška spojená s projekciou filmu *Od Caligariho k Hitlerovi* (r. R. Suchsland, 2014) a diskusiou

10 / FEBRUÁR ► 18.15

Výročia osobností: Jozef Ciller

Slávnosť v botanickej záhrade (r. E. Havetta, 1969)

12 / 19 / 26 / FEBRUÁR ► 18.15

Filmový kabinet EXTRA

Posledná štácia (r. F. W. Murnau, 1924), *Nanuk, človek primitívny + Muž z Aranu* (R. J. Flaherty, 1922, 1934), *Desať dní, ktoré otriasli svetom* (S. M. Ejzenštejn, 1928)

13 / 22 / 24 / FEBRUÁR ► 18.15

Výročia osobností: Margarethe von Trotta

Druhé prebudenie Christy Klagesovej (1978), *Sestry alebo rovnováha šťastia* (1979), *Olovená doba* (1981)

14 / FEBRUÁR ► 18.00

Filmový kabinet:

Priekopníci dokumentárneho filmu

Prednáška spojená s projekciou filmu *Muž s kinoaparátom* (r. Dz. Vertov, 1929) a diskusiou

17 / FEBRUÁR ► 18.15, 20.15

Double Bill

Cyklus uvedie v jeden večer snímky *Päste vo vreckách* (r. M. Bellocchio, 1965) a *Harold a Maude* (r. H. Ashby, 1971).

18 / 27 / FEBRUÁR ► 16.15, 17.30

Výročia osobností: František Jurišič

Vo februári oslávi 75. narodeniny režisér a animátor František Jurišič. Pri tejto príležitosti uvedie kino dve pásma: František Jurišič deťom s titulmi *Chlapček s čiapkou*, *Múdre prasiatko*, *Neposlušný bicykel*, *Nočná rozprávka*, *Domáca úloha*, *Rozprávka z vreca*, *Ki-ki-ri-ki, Letí, letí... tanier letí* (1982 – 1989) a Výročia: František Jurišič s titulmi *Figúrky a figuríny*, *Múdre prasiatko*, *Objekty*, *Neposlušný bicykel*, *Ki-ki-ri-ki*, *Rozprávka z vreca*, *Mona Liza*, *Ekomorfoza*, *Kúzelník Viktor Kubal* (1979 – 2006). Profil F. Jurišiča čítajte na strane 36.

20 / FEBRUÁR ► 18.15

Kratasy z archívu

Pásmo s názvom *Trezorové filmy III* prinesie krátke filmy, ktoré sa z rôznych dôvodov ocitli v nemilosti. Vo výbere Evy Filovej sa premietnu snímky z rokov 1967–1969: *Nedokončená kronika*, *Dvanásť*, *Ideály*, *Obec plná vzdoru*.

21 / FEBRUÁR ► 18.00

Filmový kabinet: Sovietska montážna škola

Prednáška spojená s projekciou filmu *Ejzenštejn v Guanajuate* (r. P. Greenaway, 2015) a diskusiou

22 – 24 / FEBRUÁR

4. festival izraelského filmu KolNoa

■ BRATISLAVA – A4 – PRIESTOR SÚČASNEJ KULTÚRY

► www.a4.sk

1 / 8 / 10 / 12 / 19 / FEBRUÁR ► 19.00, 20.00
Kino inak

Sprisahanie šedej rasy (r. M. Berák), *Paterson* (r. J. Jarmusch), *Slovenský underground* (r. B. Rychlík), *Filmár(ky)* (r. J. Gayet, M. Busson), *Rodinné šťastie* (r. Sz. Hajdu)

5 / FEBRUÁR ► 18.00, 20.00

Fresh Air

Bratia (r. A. Holm) a *Boh žehnaj toto dieťa* (r. R. Machojan, R. Ojeda-Beck)

15 / FEBRUÁR ► 18.30, 20.00

Zvuky²

Melódia hluku (r. G. Gsell), *Hľadanie ticha* (r. P. Shen)

■ BRATISLAVA – MESTSKÁ KNIŽNICA – KLARISKÁ 16

► www.mestskakniznica.sk, <http://trnka.biz>

27 / FEBRUÁR ► 13.30, 15.30

Kino pre nevidiacich a slabozrakých

Muzika (r. J. Nvota) s audiokomentárom + beseda s hosťom

■ KOŠICE – TABAČKA KULTURFABRIK

► www.tabacka.sk

7 / FEBRUÁR ► 19.00

Obchádzka na ceste k dokonalaj ilúzii (r. R. Fitó)

14 / FEBRUÁR ► 19.00

Valentínske kino nasledo

■ PREHLIADKY A FESTIVALY NA SLOVENSKU

9 / SEPTEMBER 2016 – 28 / FEBRUÁR 2017

(SLOVENSKO)

PROJEKT 100 – 2016 ► www.asfk.sk

24 – 26 / FEBRUÁR

6. zimný filmový festival 4 živly (BANSKÁ ŠTIAVNICA)

Témou seminára je *Osud*. ► www.4zivly.sk

► PODUJATIA SLOVENSKÉHO FILMU V ZAHRANIČÍ

25 / JANUÁR – 5 / FEBRUÁR

46. MFF Rotterdam (HOLANSKO)

V sekcii Veľká retrospektíva – Jan Němec bude uvedený film *Vlk z Královských Vinohrad*, v nesúťažnej

sekcii Bright Future v premiére uvedú film *Špina* (r. T. Nvotová). ► <https://iffrr.com>

27 / JANUÁR – 6 / FEBRUÁR

40. Göteborg Film Festival (ŠVÉDSKO)

Ja, Olga Hepnarová (r. T. Weinreb, P. Kazda)
► www.giff.se

8 / FEBRUÁR

Výstava (Un)Geduliges Papier, Drážďany (NEMECKO)

Projekcia filmu *Papierové hlavy* (r. D. Hanák)
► <http://riesa-efau.de>

9 – 19 / FEBRUÁR

67. Berlinale, Berlín (NEMECKO)

O slovenskej účasti na festivale čítajte na strane 6.
► www.berlinale.de

10 – 18 / FEBRUÁR

20. Medzinárodný festival horského filmu, Vancouver (KANADA)

Sloboda pod nákladom (r. P. Barabáš) ► <http://vimff.org>

15 – 26 / FEBRUÁR

Glasgow Film Festival (VEĽKÁ BRITÁNIA)

Učiteľka (r. J. Hřebejk) ► <http://glasgowfilm.org>

16 – 19 / FEBRUÁR

10. BFI Future Film Festival, Londýn (VEĽKÁ BRITÁNIA)

Chilli (r. M. Mikušová) v súťaži Short Film Competition
► www.bfi.org

16 – 23 / FEBRUÁR

10. Fórum pre animované filmy, Káhira (EGYPT)

Rosso Papavero (r. M. Smatana) v medzinárodnej súťaži ► www.cdf.gov.eg

20 – 26 / FEBRUÁR

11. Festival horského filmu, Domžale (SLOVINSKO)

Sloboda pod nákladom (r. P. Barabáš)
► <http://gorniski.si>

22 – 26 / FEBRUÁR

Czech Film Carnival (MAĎARSKO)

Učiteľka (r. J. Hřebejk)

26 / FEBRUÁR – 2 / MAREC

45. MFF Fest, Belehrad (SRBSKO)

Učiteľka (r. J. Hřebejk) ► www.fest.rs

(REDAKCIA NEZODPOVEDÁ ZA ZMENY V PROGRAME PODUJATÍ!)

► Zuzana Sotáková

Berlínsky festival so slovenskou účasťou

► Zuzana Sotáková

Kým vo festivalových upútavkách blúdi statný medveď Berlínom, na 67. ročník Berlinale (9. – 19. 2.) miera aj zástupcovia slovenskej kinematografie. Svetovú premiéru tam bude mať dráma *Piata loď* režisérky Ivety Grófovej, v hlavnej súťaži sa predstaví film Agnieszky Holland *Cez kosti mŕtvych*, na ktorom sa podieľalo i Slovensko, a festival uvedie aj slovensko-českú snímku *Masaryk* v réžii Juliusa Ševčíka.

Na svet dospelých sa detskými očami pozerá film *Piata loď*, ktorý sa na festivale predstaví v súťažnej sekcii Generation Kplus, zameranej na deti a mládež. „Už od vývoja filmu sme mysleli na to, že ho chceme ukázať aj detským divákovi. Vo filme síce nič neprikrášľujeme, ale zároveň ani nie sme explicitní. Dívame sa na veci, ktoré sa v príbehu dejú, cez pohľad detských hrdinov. A cez tú určitú naivnú rovinu sa ťažkosť a krutosť situácií do istej miery zjemňuje,“ vysvetľuje producentka snímky Katarína Krnáčová zo spoločnosti Hulapa film. V dráme nakrútenej na motívy románu Moniky Kompaníkovej je hlavnou postavou desaťročná Jarka (Vanessa Szamuhelová). Prehliadaná mamou zúfalo hľadá lásku, ktorú nájde náhodou, keď z vlakovej stanice odkračá s kočíkom s dvomi batolami. V záhradnej chatke si s kamarátom Kristiánom vytvoria svoju detskú rodinu, ukrytú pred zrakom dospelých. „Príbeh som vnímala ako veľmi silný, už keď som knihu prvýkrát prečítala. Veľmi sa mi páčila jej atmosféra. Po svojom prvom dlhometrážnom filme (*Až do mesta Aš* – pozn. red.) som mala chuť nakrútiť niečo vizuálne zaujímavé. A detský svet to ponúka,“ hovorí režisérka Ivetta Grófová.

Ďalšia zo snímok, ktorá sa v Berlíne predstaví vo svetovej premiére, a hneď v hlavnej súťaži, je koprodukčná dráma *Cez kosti mŕtvych* – adaptácia románu Olgy Tokarczuk v réžii Agnieszky Holland. „Napriek tomu, že sme do projektu vstúpili pomerne neskoro a s najmenším koprodukčným vkladom, je naša účasť dosť výrazná,“ ozrejmjuje slovenský producent Jakub Viktorín zo spoločnosti nutprodukcia. „Tomáš Juríček pracoval na filme ako druhý kameraman, Martin Točka ako steadicam operátor, využili sme zábery divokých zvierat od úspešných filmárov zo spoločnosti Arolla Film, na Slovensku

fungoval štáb – tzv. wild unit –, ktorý mal na starosti nakrúcanie polovačiek, potrebných do atmosférových záberov filmu. Veľmi dôležitým vstupom bolo aj nahrávanie filmovej hudby Bratislavským symfonickým orchestrom v Slovenskom rozhlase.“ Titul *Cez kosti mŕtvych* má podľa Viktorína netradičného hrdinu – staršiu ochrankyňu zvierat a outsiderku Janinu Duszejko, ktorá si myslí, že vie, kto stojí za sériou vražd v jej domovskej kotline.

V programovej sekcii Berlinale Special bude uvedená slovensko-česká historická dráma *Masaryk*, ktorá sa cez postavu diplomata a bohéma Jana Masaryka vracia do 30. rokov minulého storočia. Režisérkou filmu je Julia Ševčíková, hlavnú úlohu stvárnil Karel Roden. „Film rozpráva v dobovom kontexte o udalostiach, ktoré výrazne ovplyvnili vznik modernej Európy. Zároveň však ponúka nadčasovú úvahu o zodpovednosti jedinca a jeho konania v prospech štátu a národa, často na úkor seba samého. Masaryk bol človekom veľkého vnútorného sváru medzi citlivou umeleckou dušou a zmyslom pre zodpovednosť a sebaobetovanie v prospech spoločenských cieľov. A v tomto zmysle mu môže dobre porozumieť aj medzinárodný divák,“ vysvetľuje producent Rudolf Biermann zo spoločnosti IN FILM.

Slovenskú tvorbu bude na Berlinale zastupovať aj mladá animátorka Marta Prokopová, ktorá sa predstaví s projektom *Divoké bytosti* v rámci platformy Short Film Station 2017 na podujatí Berlinale Talents.

Počas festivalu sa bude slovenská kinematografia prezentovať v stánku Central European Cinema, ktorý bude slúžiť aj na pracovné stretnutia filmových profesionálov. Zastrešuje ho Slovenský filmový ústav, ktorý na festival pripravil aj katalóg *Slovak Films 16 – 17* a anglické vydanie *Film.sk*. ▲

PREMIÉRY

PREMIÉRA: 23. 2. 2017

Bodi: Psia Superstar

(*Rock Dog*, USA/Čína, 2016) DCP 2D, 80 min., MP, SLOVENSKÝ A MAĎARSKÝ DABING, ANIMOVANÝ/KOMÉDIA

REŽIA: Ash Brannon DISTRIBÚTOR: Bontonfilm

Z Bodiho mal byť strážny pes, akým je aj jeho otec. S pevným pracovným časom a so slubnou kariérou. Namiesto toho mu však osud privedie do cesty hudbu a z Bodiho sa stáva pes rockový. Začína sa jeho dobrodružstvo plné nečakaných udalostí, zvratov i nových kamarátov.

PREMIÉRA: 2. 2. 2017

Kruhy

(*Rings*, USA, 2016) DCP 2D, 102 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY, HOROR

REŽIA: F. Javier Gutiérrez

HRAJÚ: David Dorfman, Matilda Anna Ingrid Lutz, Aimee Teegarden, Johnny Galecki

DISTRIBÚTOR: CinemArt SK

Éra videokaziet je už síce preč, ale digitalizovaný svet ponúka ešte väčšie možnosti. Aj pre návrat desivej Samary. Pravidlá pritom zostávajú podobné. Každý, kto uvidí záhadnú nahrávku, má sedem dní na to, aby splnil svoje posledné povinnosti, pretože ôsmeho dňa sa už nedožije...

PREMIÉRA: 16. 2. 2017

Ja, Daniel Blake

(*I, Daniel Blake*, Veľká Británia/Francúzsko/Belgicko, 2016) DCP 2D + blu-ray + DVD, 100 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

REŽIA: Ken Loach HRAJÚ: Dave Johns, Hayley Squires, Briana Shann, Dylan McKiernan

DISTRIBÚTOR: Film Europe Media Company

Sociálne apelatívny film rozpráva o päťdesiatnikovi Danielovi z Newcastleu, ktorý sa po prekonaní infarktu ocitne vo vyčerpávajúcom byrokratickom kolotoči žiadostí o štátnu podporu. Spoznáva pri tom aj slobodnú matku s dvomi deťmi, ktorí sú takisto v ťažkej situácii.

► Recenziu filmu čítajte na stranách 24 – 25.

PREMIÉRA: 9. 2. 2017

LEGO® Batman vo filme

(*The LEGO® Batman Movie*, USA, 2017) DCP 2D + DCP 3D + IMAX 3D, 104 min., MP, SLOVENSKÉ TITULKY/SLOVENSKÝ DABING, ANIMOVANÝ, DOBRODRUŽNÝ

REŽIA: Chris McKay

V SLOVENSKOM ZNENÍ: Tomáš Palonder, Kristína Turjanová, David Hartl, Juraj Hrkča, Ivan Vojtek, Dušan Jamrich, Lívia Bielovič, Jana Lieskovská, Peter Rúfus

DISTRIBÚTOR: Continental film

Po úspechu *LEGO príbehu* sa dočkal svojho vlastného filmového dobrodružstva prirodzený vodca celého ansámblu – LEGO Batman. Ten bude musieť prehodnotiť svoje správanie, aby účinne ochránil mesto Gotham proti Jokerovi.

PREMIÉRA: 23. 2. 2017

John Wick 2

(*John Wick: Chapter 2*, USA, 2017) DCP 2D, 122 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY/MAĎARSKÝ DABING, AKČNÝ TRILER

REŽIA: Chad Stahelski HRAJÚ: Keanu Reeves, Ruby Rose, Ian McShane, Laurence Fishburne

DISTRIBÚTOR: Forum Film

Ostrý chlapík John Wick sa vracia do akcie pod nátlakom bývalého spolupracovníka, ktorý chce získať kontrolu nad tajným medzinárodným združením. Wickova cesta vedie do Ríma.

PREMIÉRA: 16. 2. 2017

Liek na život

(*A Cure for Wellness*, USA/Nemecko, 2017) DCP 2D, 146 min., MN 15, SLOVENSKÉ TITULKY, MYSTERIÓZNY TRILER

REŽIA: Gore Verbinski HRAJÚ: Jason Isaacs, Dane DeHaan, Celia Imrie, Susanne Wuest, Mia Goth, Lisa Banes, Adrian Schiller

DISTRIBÚTOR: CinemArt SK

Mladý manažér Lockhart dostane od svojich nadriadených jednoduchú úlohu – priviesť zo sanatória nepostrádateľného šéfa ich spoločnosti. Liečebňa, ktorá poskytuje bohatcom vyčerpaným životom a prácou očistenú kúru, je v zastrešenom kúte Álp. Ponúkané procedúry však možno nie sú úplne bežné a pobyt tam dobrovoľný...

PREMIÉRA: 16. 2. 2017

Lion: Dlhá cesta domov

(**Lion**, USA/Austrália/Velká Británia, 2016) DCP 2D, 129 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, ŽIVOTOPISNÁ DRÁMA
RÉŽIA: Garth Davis **HRAJÚ:** Dev Patel, Rooney Mara, David Wenham, Nicole Kidman, Abhishek Bharate, Divian Ladwa
DISTRIBÚTOR: Forum Film

Sarú sa ako päťročný stratil vo vlaku a ocitol v chaotickej Kalkate. Sám sa pretĺka na ulici, neskôr v sirotinci. Napokon si ho adoptuje austrálsky pár a Sarú v vďačnosti potláča túžbu spojiť sa so svojou skutočnou rodinou. No keď náhodne stretne skupinu Indov, rozhodne sa predsa len vydať na cestu hľadania.

PREMIÉRA: 16. 2. 2017

Mlčanie

(**Silence**, Mexiko/Taiwan/USA, 2017) DCP 2D, 161 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, HISTORICKÁ DRÁMA
RÉŽIA: Martin Scorsese
HRAJÚ: Andrew Garfield, Adam Driver, Liam Neeson, Tadanobu Asano, Ciarán Hinds, Šinja Cukamoto **DISTRIBÚTOR:** Magic Box Slovakia

V polovici 17. storočia je Japonsko úplne uzavreté pred západnými mocnosťami, kresťanstvo je postavené mimo zákona a jeho vyznávači sú kruto prenasledovaní. Napriek tomu sa dvaja portugalskí jezuiti vydávajú nájsť svojho učiteľa – otca Ferreira, ktorý sa údajne zriekol viery.

PREMIÉRA: 23. 2. 2017

Moonlighting

(**Moonlighting**, USA, 2016) DCP 2D + MP4, 111 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA
RÉŽIA: Barry Jenkins **HRAJÚ:** Mahershala Ali, Shariff Earp, Duan Sanderson, Alex R. Hibbert, Janelle Monáe, Naomie Harris
DISTRIBÚTOR: ASFK

Tri životné etapy mladého chlapca Chirona v príbehu o hľadaní samého seba v drsných kulisách okrajových štvrtí Miami. Chiron bojuje o svoje miesto v prostredí, kde často rozhoduje právo silnejšieho, kým jeho vnútorný svet sa naplňa láskou, bolesťou aj túžbou. Snímka nedávno získala Zlatý glóbus za najlepšiu filmovú drámu.

PREMIÉRA: 28. 1. 2017

Opuštěný vesmír

(**Opuštěný vesmír**, Česko/Slovensko, 2015) DCP 2D, 70 min., MP 12, DOKUMENT
RÉŽIA: Peter Hledík
ÚČINKUJÚ: Kristýna Höschlová, Jan Kačer, Jiří Grygar, Vladimír Beneš, František Svátek, Petr Mach, Karol Sidon, Michal Viewegh, Věra Nosková
DISTRIBÚTOR: Peter Hledík – Barok Film

Čo nás čaká po smrti, to zostáva tajomstvom, aj keď urputne hľadáme odpoveď. Má táto otázka zmysel? Tento dokumentárny film je o smrti a umieraní a o dvoch (ne)možnostiach posmrtnej existencie.
 ► O filme čítajte viac na strane 11.

PREMIÉRA: 9. 2. 2017

Päťdesiat odtieňov temnoty

(**Fifty Shades Darker**, USA, 2017) DCP 2D, 117 min., MN 18, SLOVENSKÉ TITULKY, EROTICKÝ TRILER
RÉŽIA: James Foley **HRAJÚ:** Jamie Dornan, Dakota Johnson, Kim Basinger, Luke Grimes, Eloise Mumford, Max Martini
DISTRIBÚTOR: CinemArt SK

Druhý diel milostného príbehu sa začína tam, kde sa skončila prvá časť. Odmietnutý Christian Grey sa pokúsi presvedčiť Anastasiu, aby obnovili svoj vzťah. Tá podmienične súhlasí, no vo chvíli, keď sa medzi nimi začne obnovovať dôvera a stabilita, vynoria sa temné tiene z Christianovej minulosti.

PREMIÉRA: 27. 2. 2017

Profesionálna cudzinka

(**Profesionálna cudzinka**, Slovensko, 2016) blu-ray, 63 min., MN 15, DOKUMENT
RÉŽIA: Anna Grusková
ÚČINKUJÚ: Irena Brežná, Viera Mažárová, Zajnap Gašajeva, Igor Pomerancev, Wolfgang Hörner **DISTRIBÚTOR:** Reminiscencie

Dokumentárny film o spisovateľke a aktivistke Irene Brežnej, ktorá v roku 1968, na prahu svojej dospelosti, neochotne nasledovala svojich rodičov do emigrácie.

► O filme čítajte viac na stranách 12 – 13.

PREMIÉRA: 23. 2. 2017

Muzzikanti

(**Muzzikanti**, Česko, 2017) DCP 2D, 109 min., MP 12, HUDOBNÁ ROMANCA
RÉŽIA: Dušan Rapoš **HRAJÚ:** Pavel Kříž, Michalina Olszańska, Martin Dejdar, Maroš Kramár, Sara Sandeva, Markéta Konvičková, Magdalena Wronková, Eva Vejmelková
DISTRIBÚTOR: Continental film

Film sa odohráva v česko-slovensko-poľskom prostredí a je plný rozmanitej hudby – od folklórnych piesní až po súčasný rock. V českej produkcii ho nakrútil slovenský režisér Dušan Rapoš.

PREMIÉRA: 2. 2. 2017

Nebo a ľad

(**La glace et le ciel**, Francúzsko, 2015) DCP 2D + MP4, 89 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DOKUMENTÁRNY
RÉŽIA: Luc Jacquet **ÚČINKUJÚ:** Claude Lorius
DISTRIBÚTOR: ASFK

Celovečerný dokument rozpráva o sérii dobrodružných ciest francúzskeho poľníka a vedca Clauda Loriusa do Antarktídy. Jeho expedície viedli až k objaveniu a opísaniu javu, ktorý je dnes známy ako globálne otepľovanie.

PREMIÉRA: 9. 2. 2017

Odysea

(**L'odyssée**, Francúzsko, 2016) DCP 2D + blu-ray + DVD, 122 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, DOBRODRUŽNÝ/BIOGRAFICKÝ

RÉŽIA: Jérôme Salle **HRAJÚ:** Audrey Tautou, Lambert Wilson, Pierre Niney, Chloe Hirschman, Benjamin Lavernhe
DISTRIBÚTOR: Film Europe Media Company

Píše sa rok 1946 a kapitán Jacques Cousteau si vďaka vynálezu akvalungu môže dovoliť vysnívajú vily pri Stredozemnom mori. Svojich synov Philippa a Jeana-Michela zasväcuje do tajov potápania, no zdanlivo idyllické rodinné spolužitie naruší Jacquova túžba po dobrodružstve, ktorú je ochotný obetovať všetko.

PREMIÉRA: 2. 2. 2017

Psia duša

(**A Dog's Purpose**, USA, 2017) DCP 2D, 100 min., MP 12, SLOVENSKÉ TITULKY/MAĎARSKÝ DABING, RODINNÝ
RÉŽIA: Erik Skjoldbjærg
HRAJÚ: Britt Robertson, Dennis Quaid, Josh Gad, Peggy Lipton, Juliet Rylance
DISTRIBÚTOR: Forum Film

Všetky psy raz prídu do neba. Ale najprv musia splniť svoje poslanie. Filmové spracovanie obľúbenej knihy W. Brucea Camerona predstavuje odaného chlpáča, ktorého poslaním je naučiť ľudí smiať sa a milovať.

PREMIÉRA: 2. 2. 2017

Pyroman

(**Pyromanen**, Nórsko, 2016) DCP 2D + blu-ray + DVD, 98 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY, DRÁMA
RÉŽIA: Erik Skjoldbjærg
HRAJÚ: Agnes Kittelsen, Henrik Rafaelsen, Trond Nilssen, Liv Bernhoff Osa, Oddgeir Thun
DISTRIBÚTOR: Film Europe Media Company

Píše sa rok 1978. Okolo dediny na juhu Nórska začínajú horieť lesy a opustené stavby. Deväťročný syn náčelníka hasičov sa márne snaží zapadnúť do komunity a do pracovného kolektívu. Túla sa po lesoch s kanistrom benzínu a so zápalkami. Požiar je pre neho jedinou udalosťou, keď sa cíti sebaistý.

PREMIÉRA: 9. 2. 2017

Realita

(**Réalité**, Francúzsko/Belgicko/USA, 2014) DCP 2D + MP4, 95 min., MP 12, ČESKÉ TITULKY, KOMÉDIA/DRÁMA
RÉŽIA: Quentin Dupieux **HRAJÚ:** Alain Chabat, Jonathan Lambert, Élodie Bouchez, Kyla Kennedy, John Glover, Eric Wareheim, Jon Heder
DISTRIBÚTOR: ASFK

Nesmelému filmárovi Jasonovi sa môže splniť sen. Bohatý producent Bob Marshall totiž súhlasí, že bude financovať jeho horor, avšak s jedinou podmienkou – Jason má 48 hodín na to, aby objavil najlepší výkrik v histórii filmu. Jeho hľadanie sa postupne mení na nočnú moru...

PREMIÉRA: 16. 2. 2017

Rodinné šťastie

(Ernellák Farkaséknál, Maďarsko, 2016)
DCP 2D + MP4, 81 min., MP 12,
ČESKÉ TITULKY, DRÁMA/KOMÉDIA

RÉŽIA: Szabolcs Hajdu **HRAJÚ:** Sz. Hajdu, Orsolya Török-Illýés, Erika Tankó, Domokos Szabó, Lujza Hajdu **DISTRIBÚTOR:** ASFK

Keď vás okolnosti donúti ubytovať príbuzných u vás doma, nie je to med lízať. Vo filme *Rodinné šťastie* s pribúdajúcim počtom dní strávených v jednom byte graduje výbušná situácia do sledu vtípných, dramatických aj absurdne banálnych historiek.

► Recenziu filmu čítajte na stranách 26 – 27.

PREMIÉRA: 16. 2. 2017

T2: Trainspotting

(T2: *Trainspotting*, Veľká Británia, 2017)
DCP 2D, 109 min., MN 15, SLOVENSKÉ
TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Danny Boyle **HRAJÚ:** Ewan McGregor, Jonny Lee Miller, Robert Carlyle, Ewen Bremner, Kelly Macdonald, Shirley Henderson
DISTRIBÚTOR: Itafilm

Na začiatku bola príležitosť... a potom prišla zrada. Uplynulo 20 rokov a Mark Renton sa vracia na jediné miesto, ktoré mu bolo domovom. Čakajú tam na neho Spud, Sick Boy i Begbie. A očakávajú ho aj ďalší starí známi: smútok, strata, radosť, pomsta, nenávisť, priateľstvo, láska, túžba, strach, výčitka, heroín a smrteľné nebezpečenstvo.

PREMIÉRA: 23. 2. 2017

Sámska krv

(Sameblod, Švédsko/Dánsko/Nórsko, 2016)
DCP 2D + blu-ray + DVD, 110 min., MN 15,
ČESKÉ TITULKY, DRÁMA

RÉŽIA: Amanda Kernell
HRAJÚ: Lene Cecilia Sparrok, Mia Sparrok, Maj Doris Rimpí, Julius Fleischanderl, Olle Sarri, Hanna Alström, Andreas Kundler, Anders Berg
DISTRIBÚTOR: Film Europe Media Company

Hrdinkou príbehu z 30. rokov minulého storočia je tinedžerka Elle Marka – sámske dievča z rodiny chovateľov sobov v severnej Škandinávii. Po tom, čo je vystavená rasizmu a poniženiu v internátnej škole, začína snívať o novom živote. To by však musela pretrhnúť všetky väzby s rodinou aj so svojou kultúrou.

PREMIÉRA: 23. 2. 2017

Zničení láskou

(Éperdument, Francúzsko/Belgicko, 2015)
DCP 2D, 110 min., MN 15, ČESKÉ TITULKY,
ROMANTICKÁ DRÁMA

RÉŽIA: Pierre Godeau
HRAJÚ: Guillaume Gallienne, Adèle Exarchopoulos, Stéphanie Cléau, Marie Rivière, Marie Berto **DISTRIBÚTOR:** Itafilm

Väzenkyňa čakajúca na rozsudok objaví v sebe schopnosť úprimného citu k riaditeľovi väznice. Ten sa zmieta medzi vedomím moci a neočakávanými emóciami k nesprávnej žene. Vzniká tak príbeh zakázanej lásky dvoch ľudí z oddelených svetov.

PREMIÉRA: 1. 2. 2017

Sprisahanie šedej rasy

(Sprisahanie šedej rasy, Slovensko/Česko, 2017) DCP 2D + blu-ray + DVD + MP4,
72 min., MP 12, DOKUMENT

RÉŽIA: Maroš Berák **DISTRIBÚTOR:** Filmtopia

Spoločnosť stojí pred paradigmatickou zmenou a existenciálny nepokoj pociťujú aj obyvatelia stredného Slovenska. Veľký počet pozorovaní UFO je dôkazom, že sa táto oblasť dostáva do centra záujmu vyspelých civilizácií. Protagonisti filmu hľadajú pravdu a neboja sa formulovať odvážne hypotézy.

► O filme čítajte viac na stranách 14 – 15.

► **Zuzana Sotáková a Miro Ulman**

Zlaté šesťdesiate na TA3

Televízia TA3 pokračuje aj vo februári vo vysielaní dokumentárneho cyklu *Zlaté šesťdesiate*, ktorý približuje osobnosti československej kinematografie 60. rokov a koproduktne sa na ňom podieľal SFÚ.

Dňa 3. 2. sa v rámci cyklu predstaví kameraman Miroslav Ondříček, o týždeň neskôr (10. 2.) to bude režisér a scenárista Ivan Passer a 17. 2. kameraman slovenského pôvodu Igor Luther, ktorý už počas štúdia na FAMU spolupracoval s Elom Havetom i s Jurajom Jakubiskom, s ktorým neskôr nakrútil aj *Kristove roky* alebo *Vtáčkov, siroty a bláznov*. TA3 uvedie vo februári v rámci cyklu aj časť venovanú režisérke a scenáristke Věre Chytilovej (24. 2.).

► dan

Hľadanie bez jednoznačných odpovedí

► Daniel Bernát

V decembri 2015 sa do českých kín dostal 70-minútový dokumentárny film Petra Hledíka *Opuštěný vesmír*, ktorý vznikol s minoritným koprodukčným vkladom Slovenska. Teraz sa snímka, ktorá je úvahou o smrti a o tom, čo nastáva po nej, premieta v obmedzenom nasadení aj v slovenských kinách.

„Už ste niekedy mysleli na smrť? A čo vám pri tom bežalo hlavou?“ To je dvojica otázok, ktorými český distribútor uvádzal do kín dokument *Opuštěný vesmír*. Autor scenára a režisér Peter Hledík hovorí, že si v súvislosti s ním zvolil riskantnú cestu veľmi subjektívnej výpovede o osobnej životnej skúsenosti a súčasne cestu hľadania odpovedí na otázky, ktoré si v určitých fázach svojho života kladie azda každý. „Keď som mal osem rokov, zomrela moja o rok mladšia sestra na leukémiu. Vo filme sa vraciam k tomu to obdobiu a cez tento traumatizujúci detský zážitok i k otázkam možnosti či nemožnosti nejakej podoby pokračovania ľudskej existencie po fyzickej smrti. Je to hľadanie, ktoré nemá šancu na jednoznačnú odpoveď, ale otázky o našej existencii, ktoré si kladieme, sú podľa mňa určujúce pre kvalitu našich životov,“ ozrejmjuje Hledík, ktorý svoj film charakterizuje ako dokumentárnu esej. „Podľa niektorých vedcov si atómy pamätajú: každú emóciu, každý vnem, každú, aj veľmi malú skúsenosť. Môže to znieť ako ťažko pochopiteľné, ale faktom je, že objav formy inteligencie na mikroskopickú úroveň otvoril dvere k novej diskusii o skutočnom pôvode života.“

Vo filme odznejú názory vedcov a zároveň v ňom o svojich skúsenostiach s hraničnými stavmi medzi životom a smrťou rozprávajú známe osobnosti z ob-

lasti umenia. Peter Hledík vysvetľuje, že medzi účinnými boli jeho najbližšími partnermi astrofyzik Jiří Grygar a herec a režisér Jan Kačer. „Paradoxne, k téme ma priviedol vedec, ktorý je hlboko veriaci – Jiří Grygar. V dnešnom svete kvantovej fyziky a objavov v oblasti astrofyziky nie je jediným veriacim vedcom. Vo filme hovorí aj spisovateľ Michal Viewegh, slovenský astronóm, fyzik, filozof, teológ a riaditeľ Vatikánskeho observatória Paul Gábor, spisovateľ Karol Sidon, zakladateľ československej neurochirurgie profesor Vladimír Beneš a ďalší lekári i laici a študenti.“ Snímka *Opuštěný vesmír* je podľa Hledíka postavená obsahovo aj obrazovo na kontraste dokumentárne zachyťovaných výpovedí respondentov a štylizovaných návratov do minulosti, ktoré nazýva „pocitovými“.

Film vyrobila česká spoločnosť CinemArt Plus v koprodukcii so slovenskou spoločnosťou Petra Hledíka Barok Film. Kameramanom dokumentu bol Jakub Ševčík, autorom hudby Jozef Lupták. *Opuštěný vesmír* sa do vybraných slovenských kín dostáva cestou samodistribúcie, nenasadzuje ho žiadna distribučná spoločnosť. Peter Hledík by rád spojil projekcie filmu s následnou diskusiou so psychológmi alebo psychoterapeutmi. ▲

Opuštěný vesmír (Opuštěný vesmír, r. Peter Hledík, Česko/Slovensko, 2015)

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 1 955 300 Kč – približne 73 800 eur (podpora z Audiovizuálneho fondu: 20 000 eur)

• POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: 2 DCP nosiče

• FOTO: Reminiscencie

Film s dušou Ireny Brežnej

► Zuzana Sotáková

Prišla z krajiny, kde dominovali city, do krajiny, kde vládla racionalita. Statusom emigrantky sa však nedala umlčať a svojim novým spoluobčanom dokázala povedať kritický názor. Irena Brežná sa stala rešpektovanou spisovateľkou, novinárkou a neúnavnou aktivistkou. Stala sa aj inšpiráciou pre režisérku Annu Gruskovú, ktorá o nej nakrútila dokument *Profesionálna cudzinka*. Uviedli ho v novembri minulého roka na 18. MFF Bratislava i na obrazovkách RTVS. Teraz sa dostáva aj do niektorých kín.

Krátko po okupácii Československa, keď Irena Brežná prekročila prah dospelosti, neochotne nasledovala svojich rodičov do emigrácie. Vo Švajčiarsku, ktoré sa stalo jej domovom, musela čeliť nielen novej, pre ňu nepochopiteľnej kultúre, ale aj výčitkám svedomia, že vtedy nebojovala za svoju vlasť. To bol dôvod, prečo začala písať o disente vo východnej Európe a o ruskej invázii do Čechenska. V snímke *Profesionálna cudzinka* diváci postupne zisťujú, ako si z rôznych čriepkov vytvorila inšpiratívnu identitu, geograficky situovanú nielen medzi Švajčiarskom, Nemeckom, Francúzskom a Slovenskom, ale aj na africkom kontinente a v Rusku. Téma emigrácie prestúpila z jej života do tvorby, za ktorú získala viacero ocenení. Azda najviac zarezonoval jej román

Nevďačná cudzinka, za ktorý získala Literárnu cenu Švajčiarskej konfederácie a na Slovensku Cenu Dominika Tatarku.

„Pred dvanástimi rokmi sme spolu robili rozhovor pre časopis *Knihy* a spoločnosť. Vtedy sme sa začali kamarátiť,“ približuje začiatok ich vzťahu dokumentaristka Anna Grusková a pokračuje: „Mala som vtedy *dekadentné fin-de-siècle* obdobie a ona mi priniesla celkom nové témy. Pamätám si, ako ma šokovalo jej vyhlásenie, že vyhodila klasikov. Použila som to ako titulok nášho rozhovoru: Dostojevského som dala smetiariom. Pomohla mi pochopiť, že človek môže príjemne stráviť celý život čítaním geniálnej literatúry, pozeraním geniálnych filmov, vzrušujúcimi kaviarenskými rozhovormi a

miernymi depresiami, a pritom nič poriadne neurobiť. Dala mi odvahu ísť s kožou na trh so všetkými rizikami, ktoré to prináša. Stále ma učí vnútornej poctivosti, neuspokojovať sa s málom, ísť hlbšie a hlbšie.“

Tém, ktorých sa film na pozadí životného príbehu Ireny Brežnej dotýka, je podľa Gruskovej veľa. „Vieme, že to môže byť veľkým obohatením, ale aj zahľtením filmu. Nech to posúdia diváci. Ja by som vyzdvihla tému emigrácie, vytvárania ‚patchworkovej‘ identity, ženskej vojnovéj novinárčiny, ale napríklad aj telesnosti písania Ireny Brežnej.“ No zo všetkých aspektov spisovateľkinho života jej ako najzaujímavejší pripadá návrat k ruským tankom: „Keďže proti nim nemohla bojovať v auguste 1968, rozhodla sa ísť do Čechenska, aby ich aspoň tam zastavila svojimi článkami a cestami za európskymi politikmi,“ vysvetľuje Grusková.

Film, ktorý vznikol tri roky a nakrúcal sa v Bratislave, Trenčíne, Prahe a Bazileji, ponúka divákovi jedinečné archívne záznamy aj čerstvé slzy a smiech. „Film chce ukázať veľmi úspešný, ale napriek tomu ťažký proces vytvárania novej identity po emigrácii v mladom veku. Táto kolekcia intímnej skúsenosti hrdinky, rôznych členov jej rodiny a medzinárodných spolupracovníkov sa prezentuje v dynamickej štruktúre, ktorá predostiera jej športového a neposedného ducha. Vo filme sledujeme jej život prostredníctvom niekoľkých ‚jazykových hniezd‘. Slovenčina ako jazyk kolektívnej identity v mladom veku, ruština ako jazyk disentu, vojny i zmyslových

skúseností, francúzština ako skúmanie inakosti i pomoci v Afrike a napokon nemčina – jazyk jej rýchlých rokov, novinárskych a literárnych úspechov,“ opisuje Anna Grusková. Na otázku, čo jej dokument o Irene Brežnej vlastne vypovedá, odpovedala slovami spisovateľkinej priateľky, že film má jej dušu.

Profesionálna cudzinka je tretí film Anny Gruskovej a pokračuje v línii zobrazovania silných ženských postáv našej histórie i súčasnosti. V minulosti uviedla snímky *Návrat do horiaceho domu* (2014) a *Rabínka* (2012), ktoré mapujú životy hrdiniek z vojnového obdobia Chavivy Reickovej a Gisi Fleischmannovej. „Pateticky povedané, všetky tri sú odvážne, nekonvenčné bojovníčky za lepší svet. Na ostatnom festivale v Jihlave som sa o týchto témach rozprávala s Philipom Zimbardom, ktorý realizuje projekt *Heroic Imagination* s východiskami, ktoré sú mi veľmi blízke. Nie je dôležité, aby sme boli perfektní, aj tak môžeme robiť hrdinské skutky. Preto mi záleží na tom, aby sa moje filmy premietali mladým ľuďom, študentom,“ ozrejmuje Grusková a dodáva: „Pokiaľ ide o slovenskú históriu, v *Profesionálnej cudzinke* je najsilnejšia reflexia emigrácie z roku 1968, pohľad do socialistického detstva protagonistky aj komunistická perzekúcia jej rodičov v päťdesiatych rokoch.“

Dokument *Profesionálna cudzinka* nenasadzuje do kín distribučnú spoločnosť, do filmových klubov a kultúrnych centier ho ponúka občianske združenie Reminiscencie. ▲

Profesionálna cudzinka (r. Anna Grusková, Slovensko, 2016)

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: 4 6 827 eur (podpora z Audiovizuálneho fondu: 26 900 eur, podpora RTVS: 6 000 eur finančný vklad, 2 627 eur vecný vklad)
• POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: 1 DCP nosič, 4 blu-ray nosiče

Autorka filmu Anna Grusková s protagonistkou Irenou Brežnou. • FOTO: Reminiscencie

Sprisahanie, ktoré zrejme prekvapí

► Zuzana Sotáková

S dospievajúcimi novodobými slovenskými kinematografiami súvisí aj väčšia žánrová a tematická variabilita filmov. Nové otázky na plátno prináša Maroš Berák v dokumente *Sprisahanie šedej rasy*, ktorý má vo februári distribučnú premiéru.

„Svet žije vojnami, krízami, náboženskou neznášanlivosťou a sociálnymi problémami. Médiá sú plné týchto tém, ich pravé príčiny však nenachádzajú. Zem a jej obyvatelia sú predmetom vyššej hry, ktorej aktérmi sú mimozemšťania a na jej zmysel je umožnené nahliadnuť len niektorým. Napríklad divákovi tohto filmu,“ hlása anotácia k dokumentu Maroša Beráka, ktorý nielenže je autorom scenára a režisérom, ale postaral sa aj o strih a spolu so Zuzanou Piussi stál za kamerou. Do filmu prenikla i politická rovina, hoci sa to podľa režiséra stalo bez toho, aby sa o to snažil. „Súvisí to s globálnymi otázkami a prítomnosťou takzvaného mimozemského faktora, čo je pomerne populárne presvedčenie, že svetovú politiku ovplyvňujú exo-

tické rasy z iných svetov. V jednom traileri k filmu dokonca vystupuje predseda Európskej komisie Jean-Claude Juncker, ktorý tvrdí, že sa stretáva s delegátmi z iných planét. Títo delegáti vyjadrujú znepokojenie nad vývojom v EÚ. Vladimír Vladimirovič Putin pre zmenu často používa termín „globálny prediktor“. Existuje odôvodnené podozrenie, že takisto naráža na prítomnosť mimozemského faktora. Hillary Clinton slúbila voľičom odhodenie všetkých vládnych materiálov o UFO. Bohužiaľ, vieme, ako to dopadlo... Moji protagonisti riešia podobné problémy, preto sa do filmu dostala politika,“ približuje Berák svoj dokument, v ktorom sa zameriava na miesta, kde sa odohráva veľký počet pozorovaní UFO. „Nakrúcal som po celom

Slovensku. Tie pozorovania sú veľmi časté napríklad v okolí Trnavy. Aj Martin je región bohatý na tento druh zážitkov. Potom, samozrejme, Ružomberok s mýtickým kopcom Čebrať. Jeden z protagonistov filmu mi pred niekoľkými rokmi hovoril, že plánovaný tunel cez tento vrch sa skončí fiaskom. A to sa aj stalo. V Čebraťi sa podľa všetkého nachádza galaktická brána,“ hovorí tvorca, ktorý nakrúcal *Sprisahanie šedej rasy* od roku 2009.

V dokumente vystupujú protagonisti rozličného typu. „Hlavnú úlohu zohrávajú dvaja výskumníci UFO – učiteľ Miro Karlík a Peter Paulík. Cez nich sa do filmu dostávajú rôzne pozorovania a všetky ďalšie postavy. Svedkovia sa im zverujú so svojimi zážitkami, pretože im dôverujú a na nikoho iného sa ani nemôžu obrátiť. Na túto líniu som potom namontoval ostatné peripetie s mimozemšťanmi,“ ozrejmjuje filmár. Otázkou, pre koho bude jeho dokument určený, sa pri nakrúcaní veľmi nezaťažoval. „Rátam s tým, že osloví skôr strednú generáciu, teda približne tých, ktorí boli v detstve očarení filmami Stevena Spielberga, podobne ako ja. Táto téma zaujíma aj staršiu generáciu, ktorá bola pre zmenu ovplyvnená Erichom von Dänikenom, Ludvíkom Součkom a obdobnými autormi. Bohužiaľ, mladí ľudia sú už niekde inde, abstraktné problémy ich asi príliš neoslovujú.“

Maroš Berák poznamenáva, že písanie scenára nebolo pre neho až také zložité v porovnaní s prácou na ďalších tvorivých pozíciách, ktoré zastával. „Kamera bola skôr technickým problémom, pretože som musel súčasne snímať aj zvuk, čo som riešil tak, že väčšina filmu je natočená zo strihu. Najväčším problémom bol jednoznačne stav, pretože pri strihaní vlastného materiálu nemáte odstup, vnímate veci, ktoré vám chýbajú, nie tie, ktoré máte.“ Pri tvorbe mu pomáhala aj dokumentaristka Zuzana Piussi, s ktorou Berák dlhodobo spolupracuje (*Babička, Priamy prenos, Ťažká voľba*). „So Zuzanou sa vzájomne ovplyvňujeme, ale, úprimne povedané, viac ona mňa ako ja ju. Nakrúcam, čo téma prinesie, a Zuzana potom povie, čo je dobré a čo môže ísť cez palubu. Bez nej by to asi bola úplná katastrofa,“ dodáva Maroš Berák. *Sprisahanie šedej rasy* je jeho dlhometrážnym debutom, ale v minulosti už nakrútil krátko- a stredometrážne tituly, medzi ktorými sú *Portrét Jána Režňáka*, *Viktor – Homo triumphalis*, *Z Viktorovho erotického života* alebo *Meine Wehrmacht*.

Berákova novinka sa má k divákovi dostať najprv cestou kinodistribúcie, ktorú zabezpečuje spoločnosť Filmtopia, a neskôr by mal byť film dostupný aj prostredníctvom internetu. ▲

Sprisahanie šedej rasy (r. Maroš Berák, Slovensko/Česko, 2017)

• CELKOVÝ ROZPOČET FILMU: približne 4 0 000 eur (v čase uzávierky Film.sk nebol rozpočet skompletizovaný)

• POČET KÓPIÍ, V KTORÝCH SA FILM BUDE DISTRIBUOVAŤ V SLOVENSKÝCH KINÁCH: Film bude uvádzaný na nosičoch DCP, blu-ray, DVD a mp4.

2016: To tu ešte nebolo

► Miro Ulman

Rok 2016 priniesol ďalšie rekordy. Hrubé tržby medziročne vzrástli takmer o 23 % a dosiahli bežmála 30 miliónov eur, čo je najviac v ére samostatnosti. Celková návštevnosť vzrástla o 23,4 % na takmer 5,7 milióna divákov a je najvyššia od roku 1994. No a podiel domácich filmov na celkovej návštevnosti bol vlni opäť takmer 7 %. Najnavštevovanejším domácim filmom sa po predchádzajúcich úspechoch dokumentov stal tentoraz hraný titul – *Červený kapitán*.

Triler Michala Kollára *Červený kapitán* videlo 87 224 divákov, vďaka čomu sa stal trinástym najnavštevovanejším filmom roku 2016 a ôsmym divácky najúspešnejším domácim filmom v ére slovenskej samostatnosti.

Z hľadiska produkcie minulý rok zaostal o dva tituly za rekordným počtom filmov roku 2015. Vzniklo 28 dlhometrážnych slovenských a koprodukčných snímok (z toho len 9 minoritných koprodukcí). Výrazne však klesla výroba majoritne slovenských hraných filmov, ktorých vzniklo len 6.

Rekordný bol počet premiér. Do kín sa dostalo až 26 slovenských dlhometrážnych filmov – 13 hraných (z toho 7 minoritných koprodukcí), 12 dokumentárnych (z toho len 1 minoritná koprodukcija) a 1 minoritný animovaný titul. Doplnila ich obnovená premiéra snímky Martina Šulíka *Všetko čo mám rád* (1992), pásmo animovaných filmov Kataríny Kerekesovej *Mimi & Líza* a stredometrážny dokument *Život v oblakoch* (r. Erik Baláž). Navyše ako predfilmy mali v kinách premiéru aj 4 krátke animované filmy: *Braček jelenček* (SR, 2016, r. Zuzana Žiaková), *Hviezdny taxík* (SR, 2015, r. Juraj Krumpolec), *Kovbojsko* (SR, 2015, r. Dávid Štumpf) a *Superbia* (Maďarsko/ČR/SR, 2016, r. Luca Tóth). Najnavštevovanejším domácim dokumentom bola *Sloboda pod nákladom* Pavla Barabáša s 15 283 divákmi a

z minoritných koprodukcí bola najúspešnejšia komédia Tomáša Hoffmana *Bezva ženská na krku* so 46 568 divákmi. Vďaka nej a komédii ďalšieho debutanta Radka Bajgara *Teória tigra* sa po rokoch zvýšil aj podiel minoritných koprodukcí na návštevnosti slovenských filmov.

Slovenské filmy distribuovalo do kín až 11 distribučných spoločností – najaktívnejšia z nich bola opäť Asociácia slovenských filmových klubov s deviatimi domácimi premiérami – a 3 produkčné spoločnosti (Arolla, Art4, JM film) nasadili do kín svoje filmy priamo, bez spolupráce s klasickým distribútorom.

Dôvera divákov k domácej produkcii neklesá. Priemerná návštevnosť na predstavenie 100-percentne slovenského filmu alebo majoritnej koprodukcije vzrástla z 30,26 diváka v roku 2015 na 31,83 diváka v roku minulom. A spolu prišlo do kín na všetky premietané domáce tituly, nielen tie premiérové, 377 072 divákov, čo je 6,6-percentný podiel na celkovej návštevnosti. Najvyššiu priemernú návštevnosť na predstavenie mali dokumenty *Tatry, nový príbeh* (62,29 diváka) a *Život v oblakoch* (62), z hraných filmov boli v tomto smere najúspešnejšie tituly *Červený kapitán* (45,81) a *Učiteľka* (41,58).

Vlaňajšej filmovej distribúcii na Slovensku sa budeme podrobnejšie venovať v marcovom vydaní *Film.sk*. ▲

Červený kapitán • FOTO: Forum Film

DISTRIBÚCIA PREMIÉROVÝCH SLOVENSKÝCH A KOPRODUKČNÝCH FILMOV V ROKU 2016

NÁZOV FILMU	REŽIA	ROK VÝROBY	KRAJINA PŮVODU	DÁTUM PREMIÉRY	POČET PREDSTAVENÍ	POČET DIVÁKOV	HRUBÉ TRŽBY	PRÁVNE NÁVŠTEVNOSŤ	PRÁVNE CENA VSTUPENKY NA PREDSTAVENIE	DISTRIBÚTOR
1. Červený kapitán	Michal Kollár	2016	SK/CZ/PL	10. 3. 2016	1 904	87 224	4 615 880 €	45,81	5,29 €	Forum Film
2. Učiteľka	Jan Hřebejk	2016	SK/CZ	21. 7. 2016	1 426	59 292	284 956 €	41,58	4,81 €	Forum Film
3. Prítko	Lucia Klfen Svoboda, Petr Klein Svoboda	2016	SK/CZ	6. 10. 2016	840	21 724	1 104 004 €	25,86	5,08 €	Bontofilm
4. Sloboda pod nákladom	Pavel Barabáš	2016	SK	1. 9. 2016	383	15 283	44 026 €	39,90	2,88 €	ASFK
5. Agáva	Ondrej Šulaj	2016	SK	31. 3. 2016	588	10 790	52 215 €	18,35	4,84 €	Continental film
6. IMT Smile a Lúčnica: Made in Slovakia	Palo Janik	2016	SK	10. 11. 2016	542	7 651	39 784 €	14,12	4,68 €	Continental film
7. Richard Müller: Nespoznaný	Miro Remo	2016	SK/CZ	17. 11. 2016	333	6 838	23 808 €	20,53	3,48 €	ASFK
8. Všetko čo mám rád*	Martin Šulík	1992	CS	23. 6. 2016	123	2 549	4 092 €	20,72	1,61 €	Garfield Film
9. Zem, ktorá hľadá svoje nebo	Erik Praus	2016	SK	7. 7. 2016	138	1 925	4 509 €	13,95	2,34 €	ASFK
10. Okhwan na ceste za slobodou	Marek Mackovič	2016	SK/CZ	9. 6. 2016	116	1 658	3 612 €	14,29	2,18 €	ASFK
11. Para nad rieku	Robert Kirchnerhoff, Filip Remunda	2015	SK/CZ	19. 5. 2016	92	1 405	3 094 €	15,27	2,20 €	ASFK
12. Stanko	Rasto Boroš	2015	SK	14. 4. 2016	169	1 395	5 071 €	8,25	2,63 €	Continental film
13. Akceptácia	Jaroslav Matoušek	2015	SK	3. 3. 2016	20	877	2 485 €	43,85	2,83 €	JM film
14. Mimi & Líza	Katarína Kerekesová	2014	SK	3. 9. 2016	28	849	2 504 €	30,32	2,95 €	Art4
15. 5 October	Martin Kollar	2016	SK/CZ	6. 10. 2016	61	706	1 352 €	11,57	1,91 €	ASFK
16. Ťažká voľba	Zuzana Piusi	2016	SK/CZ	25. 2. 2016	32	694	2 082 €	21,69	3,00 €	FILMTOPIA
17. Život v oblakoch	Erik Baláž	2016	SK	9. 12. 2016	10	620	2 186 €	62,00	3,53 €	Arolla
18. Finále	Dušan Milko, Palo Korec	2016	SK	24. 11. 2016	154	612	2 795 €	3,97	4,57 €	Continental film
19. Tatry, nový príbeh	Michal Romeo Dvořák	2016	SK	27. 9. 2016	41	504	1 770 €	12,29	3,51 €	Italfilm
20. Masanýk	Julius Ševčík	2016	SK/CZ	15. 12. 2016	7	436	1 744 €	62,29	4,00 €	Garfield film
SPOLU	100 % slovenské filmy, majoritné koprodukcie a 50/50				7 007	223 032	1 050 069 €	31,83	4,71 €	
1. Bezva ženská na krku	Tomáš Hoffman	2016	CZ/SK	20. 10. 2016	1 419	46 568	244 973 €	32,82	5,26 €	CinemArt SK
2. Teória tigra	Radek Bajgar	2016	CZ/SK	14. 4. 2016	961	28 497	131 467 €	29,65	4,61 €	CinemArt SK
3. Arjel Paňa 2	Jiří Strach	2016	CZ/SK	8. 12. 2016	695	11 314	51 543 €	16,28	4,56 €	Magix Box Slovakia
4. Trabantom do posledného dychu	Dan Příbáh	2016	CZ/SK	12. 5. 2016	309	8 363	26 197 €	27,06	3,13 €	ASFK
5. Ja, Olga Hepnarová	Petr Kazda, Tomáš Weirreb	2016	CZ/PL/SK/FR	14. 4. 2016	198	6 024	16 210 €	30,42	2,69 €	ASFK
6. Rodinný film	Olmo Ormerzu	2015	CZ/DE/FR/SI/SK	16. 8. 2016	33	1 500	3 000 €	45,45	2,00 €	FILMTOPIA
7. Červený pavúk	Marcin Koszalka	2015	PL/CZ/SK	24. 11. 2016	61	371	1 081 €	6,08	2,91 €	ASFK
8. Smrtené historky	Jan Bubeníček	2016	CZ/SK	14. 9. 2016	8	359	1 436 €	44,88	4,00 €	PubRes
9. Ari vo sneh	Petr Oukropec	2016	CZ/SK/BG	1. 9. 2016	52	149	570 €	2,87	3,83 €	Magix Box Slovakia
SPOLU	minoritné koprodukcie				3 736	103 145	476 477 €	27,61	4,62 €	
SPOLU	všetky slovenské a koprodukčné premiérové filmy				10 743	326 177	1 526 546 €	30,36	4,68 €	
SPOLU	všetky slovenské a koprodukčné filmy premietané v roku 2016 (nielen premiéry)				11 868	377 072	1 672 428 €	31,77	4,44 €	

* obnovená premiéra / **POZNÁMKA:** filmy sú zoradené podľa počtu divákov / **ZDROJ:** Únia filmových distribútorov

▪ FOTO: Miro Nôta

Hľadala som niečo poetické a výtvarné

► Mariana Jaremková (filmová publicistka)

Režisérka Iveta Grófová debutovala celovečernou snímkou *Až do mesta Aš* (2012), ktorú Slovenská filmová a televízna akadémia vybrala ako národného kandidáta na Oscara. Jej ďalší film, adaptácia knihy *Piata loď*, je očakávanou novinkou. Ako sa s týmito očakávaniami režisérka vyrovnala, uvidíme už v marci, krátko po svetovej premiére filmu na Berlinale. V rozhovore Iveta Grófová prezrádza, ako *Piatu loď* pripravovala na jej filmovú cestu.

Po autorských filmoch prichádzaš s voľnou adaptáciou úspešného románu *Piata loď*. S autorkou knižnej predlohy Monikou Kompaníkovou si sa však zoznámila vďaka dokumentu.

– Najprv som o Monike nakrútila televízny dokument s názvom *Denník plavby Moniky Kompaníkovej*. Tento projekt inicioval a produkoval Petr Minařík, knižný vydavateľ. Bolo to vlastne road movie z autorských čítaní Moniky Kompaníkovej. Z našej spoločnej komunikácie počas ciest som mala veľmi dobrý pocit a pre knihu *Piata loď* som sa nadchla. Bolo to tesne pred premiérou filmu *Až do mesta Aš* v Karlových Varoch v roku 2012 a bez hlbokých úvah som sa rozhodla, že sa túto knihu pokúsím sfilmovať.

Čo bolo tým hlavným impulzom? *Piata loď* je aj nie je kniha pre deti, čo ju takisto robí zaujímavou.

– Tých dôvodov bolo viac, ale áno, práve tento rozpor ma priťahuje. Je to originálna hra s čitateľom a dúfam, že následne aj s divákom filmu. Kniha má emocionálne veľmi silnú zápletku, ktorá dokáže čitateľov ľahko vtiahnuť a nepustiť až do posledných riadkov. Zároveň som si v nej našla svoje vrstvy, ktoré pre mňa boli súčasne aj autorskou výzvou. Pretože na jednej strane sa pozeráme na dojímavý príbeh dvoch detí, ktoré sa snažia čo najlepšie postarať o bábätká, ale na druhej strane je pod tým všetkým vnútorné napätie, obava o život batoliat. Lavírovanie medzi tým pozitívnym a vnútorným napätím, až strachom ma na knihe priťahovalo.

Ide o vernú adaptáciu alebo kniha slúžila skôr ako predloha? Aký veľký posun je vo filme?

– Kniha *Piata loď* má viacero časových rovín, ktoré by bolo náročné obsiahnuť v jednom celovečernom filme. Zároveň je založená skôr na vnútornom prežívaní hlavnej postavy ako na výrazných dejových zvratoch. Údajne sa táto kniha ocitla aj v rukách študentov pražskej FAMU ako scenáristické cvičenie. Od začiatku som tento aspekt náročnej predlohy považovala viac za výhodu, brala som to ako výzvu, do ktorej sa môžem zahryznúť. So scenáristom Marekom Leščákom sa začali dlhé úvahy, ako to celé uchopiť. Vzniklo niekoľko verzií scenára, v jednej z nich sme dokonca mali príbehovú líniu, ktorá v knihe vôbec nie je. Bol to akoby ďalší príbeh, nadväzujúci na ten, ktorý sa v knihe skončil. Hovorilo sa v ňom, ako by sa to odohralo v reálnom svete – hlavnú hrdinku by pravdepodobne umiestnili do detského diagnostic-

kého centra. Napokon sme od toho upustili, pretože sociálny rozmer tohto druhu bol už v slovenských filmoch zachytený dostatočne. Najviac sme sa zamerali na príbeh desaťročnej Jarky a jej mladšieho kamaráta Kristiána a sústredili sa na ich malé dobrodružstvo. Ich konanie je detsky úprimným pokusom napraviť svet dospelých svojou hrou na rodinu, akú by chceli mať. Zároveň som sa viac priklonila k psychologickým témam, napríklad motív prenášania rodinnej citovej traumy z generácie na generáciu považujem za veľmi silný a zaujímavý. Jarka sa odhodlá niečo s tým urobiť a vyrovnáva sa s rodinnou traumou po svojom, veľmi originálnym spôsobom. Scenár som konzultovala aj so skúsenou psychologičkou Zlaticou Bartíkovou.

Aj to sú dôvody, prečo sú kniha i film prenosné mimo Slovenska. Nie je to iba lokálna téma.

– Áno, téma rodinných vzťahov z pohľadu detí je celkom univerzálna, tieto predpoklady tam sú.

Podobne ako iní tvorcovia aj ty si obsadila do väčšiny úloh nehercov. Si na to zvyknutá zo svojej predchádzajúcej tvorby?

– V *Piatej lodi* nie sú žiadne slovenské herecké hviezdy, ktoré by mohli pomôcť domácej kinodistribúcii filmu. Dôležitejšie bolo, aby postavy čo najviac zodpovedali charakterom z knižnej predlohy. A veľmi ma potešilo, keď Monika Kompaníková reagovala na výsledky kastingov pozitívne. Nehľadala som však účelovo nehercov. Napríklad postavu starej mamy Ireny som zverila výbornej českej herečke Johanne Tesařovej, známej napríklad z filmu *Díra u Hanušovic* v réžii Miroslava Krobota. Musím povedať, že túto pre mňa vzácnu spoluprácu s profesionálnou herečkou som si veľmi užívala.

Hlavnú postavu – malú Jarku stvárnila desaťročná Vanessa z Bratislavy, ktorá nemala s hraním žiadne skúsenosti. Režirovať deti je bezpochyby veľmi náročné a treba na to mať svoje metódy.

– Najpodstatnejšie bolo nájsť dievčatko, ktoré je skutočne herecky nadané. Jej rola vyžadovala hlbšiu psychológiu v hereckom prejave a zároveň som v nej hľadala istú iskru, temperament, aby bola postava Jarky pre divákov zaujímavá. To som našla práve vo Vanesse. Najťažšie bolo deti motivovať, aby sa im chcelo nakrúcať a aby ich to bavilo. Keď sa pre ne niečo stalo rutinou, nebolo ľahké prísť na to, ako

efektívne pokračovať. Samozrejme, veľkou výzvou bolo, aby detské postavy pôsobili uveriteľne. Išli sme do veľkého rizika, lebo hlavná hrdinka je naozaj takmer v každom zábere a musí utiahnuť celý film. A takisto vieme, že s dieťaťom v hlavnej úlohe sa dospelí diváci ťažko stotožňujú. Snažila som sa urobiť všetko pre to, aby sa pocít istej trápnosti z detského hereckého výkonu nedostavil.

Piata lod' je prvým celovečerným filmom pre kameramanku Denisu Buranovú. Prečo si si vybrala do tímu práve debutantku?

– Denisa Buranová so mnou už čiastočne nakrúcala spomínaný dokument *Denník plavby Moniky Kompaníkovovej*. Vďaka tomu sa intenzívne napojila na knihu. Spolupracovala so mnou aj na dokumente *Blues pro sólo matky* a na ďalších menších projektoch. Hľadala som dobrého partáka na spoluprácu, pretože vizuálna stránka filmu je pre mňa veľmi dôležitá. A priznávam, že na *Piatu lod'* som chcela skôr kameramanku. Denisa je veľmi silná estétka, má cit pre atmosféru. Je to pre ňu celovečerný debut a tešila som sa aj z toho nadšenia, ktoré do filmu priniesla. V podstate som viacerých členov štábu oslovila ako debutantov, ktorí sú mladší ako ja. A urobila som to zámerne. Priniesli do filmu čerstvý vzduch a ja som verila, že to pre nich bude niečo výnimočné, a preto ustoja náročné podmienky pri práci s deťmi a bábätkami.

Monika Kompaníková je výtvarníčka a ty si pôvodne študovala na VŠMU animovanú tvorbu. Ak teda hovoríme o špecifickom vizuálnom spracovaní, nelákalo ťa využiť aj prvky animovaného filmu?

– Po filme *Až do mesta Aš* som vyslovene hľadala niečo poetické, jednoducho som chcela nakrútiť niečo pekné a výtvarné. A Monika to má v knihe prítomné na každej strane. Nemusela som sa držať lokácií, ktoré sú v knihe a sú opísané do posledného kamienka na ceste, no napokon som nakrúcala prevažne na tých istých miestach, pretože boli najfotogenickejšie. A čo sa týka animovaných prvkov, vyslovene som si to zakázala. Medzižánrový film *Až do mesta Aš* som animáciou v podstate zachraňovala, pretože práca s autentickými ľuďmi bola veľmi živá, počas nakrúcania sa toho veľa udialo a ja som potrebovala nájsť východisko, aby film fungoval ako celok. Animácia to spojila dohromady. *Piata lod'* je čisto hraný film a myslím, že animované prvky ne-

potrebuje. Mimochodom, podľa knihy *Piata lod'* už vznikol aj krátky animovaný film.

Začala si teda animovaným filmom, potom si na VŠMU prestúpila na dokument a teraz máš za sebou hraný film. Čo ťa odvedlo od animovanej reality k tej skutočnej?

– Myslím si, že tri roky v Ateliéri animovanej tvorby FTF VŠMU som sa hľadala. Týkalo sa to aj tém, ktoré by som chcela priniesť. A našla som ich pri dokumente. Paradoxne ma to potom ťahalo späť k animovanému filmu, ktorý som kombinovala s dokumentom. Ak by som teraz našla tému, ktorá by si pýtala animovanú podobu, tak by som sa pokúsila vytvoriť animovaný film.

Áký typ režiséra si, keď nakrúcaš dokument?

– Nie som ten typ režisérky, ktorá pri nakrúcaní dokumentu strhne svojou charizmou všetkých naokolo. Skôr nechávam priestor ostatným, aby sa prejavili a cítili sa prirodzene. Hoci z nejakých dôvodov rada vyhľadávam často nekomfortné autentické situácie, necítim sa v nich úplne ako ryba vo vode. No keď viem, že mi tí ľudia dôverujú a venujú mi svoj čas, tak to funguje.

Kto ťa v začiatkoch najviac formoval?

– V ateliéri dokumentárnej tvorby to bol Dušan Hanák. Bolo pre mňa veľmi dôležité, že som bola v jeho ročníku. Cítila som podporu a posúvalo ma to dopredu. Pre neho je film bytostne dôležitá vec a pracovať v takej atmosfére bolo fajn, hlavne v období, keď sa len o niečo snažíte a nie je úplne jasné, či to na niečo bude.

Pred minuloročným festivalom dokumentárnych filmov v Jihlave sme sa s Andreou Slovákovou rozprávali o tom, že práve dokumentaristky sa púšťajú do nebezpečných, kontroverzných či konfliktných tém, aspoň tak to ukazoval program festivalu. Sú ženy odvážnejšie?

– Som prekvapená, že chalani na škole, ktorí na to mali predpoklady, sa neodhodlali pustiť do odvážnejších projektov. Dokonca sa odklonili od dokumentu a odišli do reklamy alebo do seriálov. Myslím si, že je to ukotvené v motivácii. Podmienky totiž nie sú ideálne. Ja som mala rozpracovaný aj jeden polomafiánsky príbeh z česko-nemeckého pohraničia, ale napokon z toho vznikol iba krátky film do po-

• FOTO: Miro Nôta

viedkového projektu *Slovensko 2.0*. Ono je vždy niečo akoby vo vzduchu. Keď som začala pracovať na filme *Až do mesta Aš*, iritovali ma slovenské filmy, lebo sa mi zdali odtrhnuté od reality. V tom čase bola vlna lyrického realizmu a ja som ju chcela narušiť, urobiť svoj film úplne inak. Paradoxne, po mojom filme prišli ďalšie spracované týmto spôsobom. Sú to vlny. Teraz budeme mať viac filmov s detským hrdinom. Súvisí to, samozrejme, aj s tým, koľko filmov sa u nás nakrúti – stačí, keď vzniknú tri o deťoch, a už sa na to upozorňuje.

Už si spomenula televízny dokument *Blues pro sólo matky*. V ňom by každý jeden príbeh vydal na samostatný film. Neuvažovala si napríklad o nakrútení filmu na motívy niektorého z týchto príbehov? Často od tvorcov počúvame, že témy nevyhľadávajú, oni si nájdú ich.

– Chcela som opäť robiť dokumentárny film, už tri roky sa kvôli nemu priebežne stretávam s ľuďmi a premýšľam nad jeho témou. Možno sa to však opäť uberá skôr smerom k hranému filmu. Nechávam tomu zatiaľ voľný priestor.

Dokumentaristi siahajú po hraných prvkoch, ak potrebujú vyriešiť napríklad istý etický konflikt, lebo pri hranom filme si môžu dovoliť ísť oveľa ďalej. Cítila si to tak aj ty?

– Myslela som si, že to tak bude, ale nebolo. Práve práca s deťmi, hoci pri hranom filme, má v sebe veľa hraničných momentov. Morálne konflikty sú späť s prácou s nimi v tom zmysle, ako komunikovať, ako ich motivovať, kedy byť prísna a kedy byť kamarátka. Je to aj o skúsenosti. Niekedy som možno bola zbytočne mäkká, mala by som sa naučiť byť v niektorých veciach nekompromisnejšia. Paradoxne ma zocelila skôr *Piata lod'*, nie film *Až do mesta Aš*. Myslím, že už nie som taká útlcitná (smiech).

Dokumentaristi z Generácie 90 si často na rôznych úrovniach pomáhajú. Aj tebe pomohol napríklad Ivan Ostrochovský, zároveň pokračuješ v spolupráci s Marekom Leščákom...

– Určite som vďačná, že ma táto generácia pustila k sebe. Veľa som sa naučila. A teraz si už ja prizývam na spoluprácu mladšiu generáciu. *Piata lod'* vznikla v mojej produkčnej spoločnosti, ktorej venujem veľa času. Mohla som zúročiť to, čo som sa naučila od iných. ◀

Digitalizácia audiovizuálneho dedičstva v SFÚ pokračuje

► Daniel Bernát

Žijeme v digitálnej ére, čo zásadne ovplyvňuje aj spôsob výroby, distribúcie a archivácie audiovizuálnych diel. Slovenský filmový ústav vo svojom prvotriednom digitalizačnom pracovisku každoročne rozširuje množinu archívnych filmov prispôbených požiadavkám prezentácie a archivovania v digitálnej podobe.

Laická predstava o digitalizácii audiovizuálnych diel je často až úsmevne zjednodušujúca. Skutočnosť je zase až príliš zložitá. Skúsme si teda aspoň načrtnúť vierohodný obraz digitalizovania audiovizuálneho dedičstva tak, aby sme si uvedomili zložitost celého procesu a zároveň sa v nej nestrácali. Zostaneme na pôde SFÚ a priblížime si aj zopár jeho archívnych filmov, ktoré týmto procesom aktuálne prechádzajú.

Čo všetko vlastne digitalizácia zahŕňa? Začnime v Zlíne, v tamojších filmových laboratóriách. Zariadeniu diela do digitalizácie totiž predchádza jeho laboratórne spracovanie a diagnostika, ktorou sa určí, v akom stave sa daný materiál nachádza. „*Ošetria sa originálne, pôvodné nosiče obrazu a zvuku a vyrobia sa nové duplikačné/duplikátne materiály a nové kópie na súčasných, časovo stálych materiáloch tak, aby sa čo najvernejšie zachovala autenticita pôvodného diela,*“ hovorí vedúci oddelenia Digitálna audiovizia Národného filmového archívu SFÚ Peter Csordás. Prítom už táto nevyhnutná predprípravná fáza v laboratóriách netrvá zopár dní, ale mesiace. Po príchode filmu na digitalizačné pracovisko SFÚ sa mu prideli identifikačné číslo a začína sa s digitalizáciou, o ktorej sa vedú záznamy. Na voľbu správnych postupov je dôležité poznať kontext daného diela, s čím súvisí štúdium rôznych dobových písomných podkladov – a zároveň sú v procese digitalizácie prítomní garanti. „*Spolupracujeme s garantmi, ktorí na daných filmoch pracovali, poznali ich tvorcov a konkrétne technologické procesy,*“ poznamenáva Csordás.

Hneď na úvod sa skenuje viacero typov dostupných nosičov filmu a posudzujú sa ich kvalitatívne

vlastnosti. Aj s touto fázou sa môžu spájať komplikácie, napríklad pri hľadaní kompletnosti diela, hoc aj jedného obrazového políčka. Digitalizuje sa teda niekoľko východiskových materiálov a z nich sa potom vyberá. Aké profesie sú vlastne zastúpené na digitalizačnom pracovisku? Základnými pozíciami v digitalizácii sú skenerista obrazu a skenerista zvuku. Potom sa tam nachádza strihač, ktorý kontroluje správnosť radenia jednotlivých filmových kotúčov na časovej osi, konfrontuje celkovú dĺžku zdigitalizovaného diela s referenčnou filmovou kópiou a podieľa sa na výrobe rôznych odvodenín z digitálneho mastra. Ďalšími pozíciami sú retušér obrazu, retušér zvuku, kolorista, IT technik, ktorý dohliada na dátový proces digitalizácie, rieši prevádzkové problémy spojené s technológiami a podieľa sa na digitálnej archivácii, filmový archivár a laborant, ktorý kontroluje stav fyzických filmových nosičov. S celým procesom sa spája niekoľko kontrolných projekcií za účasti odborných garantov a po zapracovaní pripomienok z tej poslednej sa vytvorí finálny digitálny master filmu a z neho rôzne odvodeniny. Prioritou sú nosiče pre digitálne kiná a televízne vysielanie. Hoci by sa to mohlo zdať, ešte stále nie je koniec. Upravený film sa totiž archivuje na magnetických páskach a ukladá aj do Centrálného dátového archívu, čo znovu zaberie nejaký čas (v prípade dlhometrážneho filmu i niekoľko týždňov). Samozrejme, digitalizovaný výstup treba prepojiť s existujúcim databázovým systémom, aby sa dáta dali vyhľadávať a používať. Kompletný digitalizačný reťazec by teda mohol vyzeráť takto: predprípravná fáza (laboratórne spracovanie) – digitalizácia – di-

gitálne reštaurovanie (obrazu a zvuku) – digitálna archivácia – digitálne sprístupňovanie verejnosti. Na to ešte môžu nadväzovať ďalšie činnosti, napríklad výroba titulkov a podobne. Nedávnym príkladom je film Dušana Hanáka *Ružové sny*, ktorý síce úspešne prešiel digitálnym reštaurovaním v SFÚ, ale celý proces ešte nemožno označiť za ukončený, pretože treba vyrobiť slovenské titulky k dejovým pasážam, v ktorých sa hovorí rómskym jazykom.

Každý film si vyžaduje svojský prístup, s každým sa spájajú iné postupy aj ťažkosti a výzvy. Hľadám sa podarilo aspoň naznačiť, prečo nemôže byť digitalizácia filmu v SFÚ záležitosťou jedného človeka, jedného počítača a jednej hodiny (alebo piatich ľudí a desiatich dní). Treba však ešte ozrejmiť úplne základnú vec, že digitalizácia a digitálne reštaurovanie napriek prienikom nie sú identické procesy. Ten prvý je, zjednodušene povedané, konverziou diela z analógovej do digitálnej podoby a vytvorením digitálnej reprezentácie jeho aktuálneho stavu. Digitálne reštaurovanie je spojené s väčšími časovými, personálnymi a technologickými nárokmi na úpravu, ktorá je rozsiahlejšia ako v prvom prípade, pričom cieľom je dostať film do podoby, ako vyzeral v čase svojho pôvodného uvedenia. SFÚ filmy primárne digitalizuje a vybrané tituly aj digitálne reštauruje.

Digitalizačné pracovisko bolo vybudované v prvej polovici roku 2014, zaťažkávacou skúškou prešlo počas Národného projektu Digitálna audiovizia (ktorý sa v novembri 2015 skončil), osvedčilo sa a teraz v digitalizácii pokračuje v rámci päťročnej udržateľnosti projektu. V súčasnosti je tlak na kvantitu digitalizovaných obsahov o niečo miernejší a špecialisti digitalizačného pracoviska využívajú priestor na hľadanie spôsobov, ako celý proces ešte skvalitniť. Čo sa týka množstva, vlni bolo zdigitalizovaných 72 objektov – hraných, dokumentárnych, animovaných, spravodajských filmov.

O tom, že si digitalizačné pracovisko SFÚ získalo doposiaľ dobré meno, svedčí aj oslovenie na spoluprácu z Česka – minulý rok sa totiž podieľalo napríklad na digitalizácii zvukovej časti filmov *Baron Prášil*, *Intimní osvětlení*, *Obecná škola*. Spolupracovalo aj na digitalizácii nosičov z filmových zbierok Vojenského historického ústavu v Prahe, Národného múzea v Prahe (v rámci výskumného projektu zameraného na inverzné originály Kodachrome). Za úspech možno považovať aj výber pracovníka

oddelenia Digitálna audiovizia na prestížnu Letnú školu filmového reštaurovania FIAF 2016 v Bologni, kde sídlia špičkové filmové laboratória zamerané na reštaurovanie a konzervovanie filmov.

Z domácich projektov s účasťou pracovníkov digitalizačného pracoviska SFÚ treba spomenúť veľkú, 10-dielnu kolekciu blu-ray nosičov *Slovenský film*. Vyšla v minulom roku pri príležitosti predsedníctva Slovenskej republiky v Rade EÚ a obsahovala päťicu archívnych filmov, ku ktorým ústav vykonáva práva výrobcu (*Slno v sieti*, *Boxer a smrť*, *Vtáčkovia, siroty a blázni*, *Ja milujem, ty miluješ*, *Chodník cez Dunaj*), a päťicu novších slovenských titulov (*Všetko čo mám rád*, *Papierové hlavy*, *Sila ľudskosti – Nicholas Winton*, *Slepé lásky*, *Pokoj v duši*). Digitálne reštaurovanie druhý dlhometrážny film Martina Šulíka *Všetko čo mám rád* (1992) – podľa režiséra jeho najosobnejší – mal vlani dokonca obnovenú, digitálnu premiéru v kinách. Ak sa ešte vrátíme k blu-ray diskom SFÚ, nedávno sa na trh dostali dve novinky, ktoré spája divácka obľúbenosť aj rok výroby (1985), no v mnohom sú odlišné – už preto, že prvý z nich nakrútil Juraj Jakubisko (*Perinbaba*) a druhú Dušan Rapoš (*Fontána pre Zuzanu*). V súvislosti s filmom *Perinbaba* sa v SFÚ špeciálne digitalizovali zábery, ktoré si režisér vybral do jeho plánovaného pokračovania.

Na DVD nosiči plánuje filmový ústav vydať aj ďalšiu snímku z roku 1985 – *Zabudnite na Mozarta* v réžii Miloslava Luthera. Veľkým projektom minulého i tohto roka je digitálne reštaurovanie dlhometrážnych animovaných diel Viktora Kubala – *Zbojník Jurko* (1976), ktorý bol spracovaný už vlani, a *Krvavá pani* (1980). Spolu s Kubalovými krátkymi filmami a stredometrážnou *Marcipánovou komédiou* (1987) budú zaradené do trojdielnej blu-ray kolekcie, ktorú SFÚ pripravuje na vydanie.

„*Dôležité však je, že proces digitalizácie je v Slovenskom filmovom ústave kvalitatívne nastavený na následné sprístupňovanie audiovizuálnych diel v digitálnych kinách,*“ pripomína riaditeľ Národného filmového archívu SFÚ Marián Hausner. Z filmov, ktoré boli vlani pripravené na DCP, spomeňme napríklad *Ja milujem, ty miluješ*, *Fontána pre Zuzanu* alebo krátkometrážne tituly *Fotografovanie obyvateľov domu* či *Tryzna*. ▲

Od infarktu k infarktu

► Pavel Branko (filmový publicista)

Ken Loach, ročník 1936, predstavuje celoživotným dielom trvalku a zároveň špičku britskej verzie sociálneho realizmu, ktorá napriek podobnosti názvu neskíza do ždanovovskej normatívnej estetiky a už vôbec nie do ružového prelivu à la Hollywood. Jeho tvorivú dráhu medzinárodne rámcuje karlovarský Krištáľový glóbus z roku 1970 za *Kes*, poetickú sondu do života robotníckeho šarvanca ako fackovacieho panáka, nakrútenú s nehercami, a bojovná antisystémová výzva pod názvom *Ja, Daniel Blake*, ovenčená roku 2016 Zlatou palmou v Cannes.

Na začiatku stojí infarkt ani nie šesťdesiatročného tesára. Vlastne pred začiatkom, lebo sa o ňom dozvedáme iba z rozhovoru pacienta, teraz už klienta, so sociálnou inštitúciou, ktorá namiesto tváre ponúka iba formuláre, dotazníky a call-centrá. Jej hlas je hlas robota, ktorý nikdy nezvýši hlas na rozdiel od klienta, ktorého záplava predvarených otázok, zásadne od vecí, vháňa do potláčanej zúrivosti. Ten groteskno-absurdný rozhovor prebieha bez obrazu, pod čiernou plochou úvodných titulok, čím len podčiarkuje, že inštitúcia nemá tvár. Takže keď sa klient, šikovný remeselník, ale počítačový analfa-bet, bezradný zoči-voči internetovému vesmíru sociálneho megastroja, naveľa prebojuje k osobnému kontaktu, za bariérou nájde zasa len robotku, ktorá nemá v pracovnej náplni prejsť do osobnej roviny. A nielenže nemá, ale ani nesmie – jediná zamestnankyňa, ktorá sa ešte netransformovala na robota a chce bezradnému prípadu pomôcť, dostane po nose, lebo ľudský prístup predstavuje v dobre nateľovanom mechanizme škodcovské zrno piesku.

K tomu patrí aj rozdielnosť postupov. V pocite svojej pravdy, ktorá je mašine fuk, obeť šikany podchvíľou vybuchnú, čím si v súboji samy podrážajú

nohy. Megastroj, ktorý ich vháňa do úzkych, sa naproti tomu spoza barikády foršriftovej vždy správa s nadhľadom, istý si svojou pravdou.

Keby bol jedinou témou filmu tento bezperspektívny beh tvora v rotačnom bubne, do ktorého ho zavreli proti jeho vôli, mohli by sme ho vnímať ako novodobý variant ústrednej témy Hellerovej (a Nicholsovej) satirickej grotesky *Hlava 22*. A keby Franz Kafka žil dnes, možno by napísal podobný príbeh jednotlivca, ako sa zmieta v súkolesí mašinérie, ibaže ladený do osudovosti.

Lenže *Ja, Daniel Blake* nie je iba groteska a Pamela Hutchinsonová v časopise *Sight & Sound* triafa klinec po hlavičke, keď podstatu príbehu vidí optikou Danielových vlastných slov ako *monumentálnu frašku*, ktorá by mohla byť smiešna, keby nebola pravdivá.

Sociálny realizmus Loachových filmov, opretých o presne prekreslené scenáre Paula Lavertyho, je totiž výsledkom dôkladných rešerší a v prípade Daniela Blaka sa v Newcastli našla reálna podoba zápače, kde je zamestnanie nad zlato, ale systém obeť núti si to neexistujúce zamestnanie hľadať a hľadanie aj vykazovať, inak je po dávkach. Slovom,

na smiech to nie je, skôr to vystihuje skutočnosť, ktorá šedivosťou pripomína obraz reálnosocialistického vegetovania z filmu *Ja, Olga Hepnarová*.

Ibaže skvelý komik Dave Johns dokázal vzdorovitú črtu Daniela Blaka obdať nadhľadom, ktorým neprestajne odkrýva aj tragikomickú stránku situácií, takže podnecuje preda len smiech. Hlavné sa však príbeh nekrúti egomanicky iba okolo zacykľenej anabázy hydrou zbyrokratizovaných zvyškov sociálneho štátu. Blakova empatia a obrazne široké srdce, ktoré neobrazne, telesne tú ťarchu nakoniec neunesie, doň od začiatku vťahujú ďalšie obeť systému, ktoré proti svojej deklasácii bojujú každá inak, zavše aj za hranicou tzv. dobrých mravov, prípadne sa systému a jeho parazitom pokúšajú prejsť cez rozum. Nestrácajú tým však na sympatiách, čo film približuje ladeniu sociálnokritických filmov mnohých období, ale aj žičlivému obrazu ľudového živlu v Clairovej medzivojnovovej tvorbe.

Z presne modelovaného krovia *ľudí na dne* vystupuje do popredia ako kontrapunkt k Blakovým

sebaobranným a ironickým postojom Katie, životom uvľáčená samoživiteľka dvoch detí v podaní Hayley Squiresovej, ďalší variant osudu *prebytočného človeka* v lise neoliberalizmu. Blake v tom ľudsky dojemnom vzťahu nakoniec zohrá úlohu kotvy, konkrétne otca a starého otca.

Rozvetvujúce sa výhonky solidarity, zavše aj s komickým nádychom, v záverečnom zhrnutí životnej púte od infarktu k infarktu prerastú až do sociálnokritického pátosu. Ale nepatrí k realistickej verzii príbehu Dávida a Goliáša, kde mytológia s obľubou dáva víťaziť Dávidom, kým v reálnom živote víťazia Goliáši, aj pátos? Živý pátos, ktorý nepramení z agitpropu, ale z dôvery v potenciálnu integritu anglického Jozefa Maka? A z jeho hnevu, že nech sa pomery zvrtnú akokoľvek, on vždy ťahá za kratší koniec? Z hnevu, ktorý si osvojili aj autori a pokúšajú sa vzbudiť ho i v nás. ▲

Ja, Daniel Blake (I, Daniel Blake), Veľká Británia/Francúzsko/Belgicko, 2016) _RÉŽIA: Ken Loach _SCENÁR: Paul Laverty _KAMERA: Robbie Ryan _STRIH: Jonathan Morris _HUDBA: George Fenton _HRAJÚ: Dave Johns, Hayley Squiresová, Sharon Percyová, Briana Shanová, Dylan McKiernan _MINUTÁŽ: 100 min. _HODNOTENIE: ●●●●●

Rodinné šťastie je hrou pretváranky

► Marcel Šedo (poslucháč audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU)

Maďarský film *Rodinné šťastie* stál 5 000 dolárov a režisér a scenárista Szabolcs Hajdu ho nakrútil vo svojom byte s pomocou rodinných príslušníkov a študentov. Výsledkom je komorná dráma, ktorá analyzovaním dysfunkčných rodinných vzťahov a dôrazom na hercov pripomene snímky legendy nezávislého filmu Johna Cassavetes.

S nástupom čoraz lacnejších a dostupnejších digitálnych technológií sa mení aj zaužívaná predstava o výrobe filmov. Tvorba krátkych skečov, dokumentov či relácií sa pre dnešnú mládež stáva takou samozrejmosťou, akou bolo pre minulé generácie napríklad písanie denníkov. To z pochopiteľných dôvodov výrazne mení aj (polo)profesionálnu filmovú produkciu, ktorá sa už nemusí spoliehať na drahý filmový materiál a techniku, strižne či mixážne miestnosti, čo dokazuje aj masívny rozmach hnutia mumblecore a ďalších odnoží non-budget filmov po roku 2005. Stredná Európa si síce na serióznejší prístup k non-budget produkcii musela chvíľu počkať, ale tieto trendy už pomaly prenikajú aj k nám. Film *Rodinné šťastie* predstavuje jeden z najzaujímavejších príkladov.

Farkasa, jeho manželku Eszter a ich päťročného syna Bruna navštíví uprostred noci ženina sestra Ernella s manželom Albertom a dcérou Laurou. Tí sa po roku vrátili zo Škótska, pretože sa im tam nepodarilo uchýtiť. Postupom času sa obidve rodiny v snahe ukázať sa v tom najlepšom svetle začnú dopúšťať pretváranky, podrazov a manipulácií. Ani jedna z rodín sa totiž nemôže pyšiť bezstarostným a ideálnym spolužitím.

Hajduova snímka síce pracuje s komunikačnými

problémami v rodine, ale na rozdiel od súčasných mumblecore filmov tieto prvky neprenáša do formálneho systému diela. Namiesto mumblecorovej lo-fi estetiky využíva režisér uhladenejšie a divácky stráviteľnejšie formálne prostriedky. Film pôsobí dokonca vizuálne profesionálnejšie ako väčšina tuzemských, mnohonásobne drahších snímok. Kameramanský tím dokázal pôsobivo komponovať a striedať zábery tak, že snímka netrpí štylistickou repetitívnosťou. Dokonca vyvoláva pocit, že v tom veľkom byte sú ešte nejaké neprebádané zákutia. Takisto ani osvetlenie „nesmrdí“ televíznou ľacnosťou, ale jemne a prirodzene dotvára svetelnú atmosféru tej-ktorej časti dňa. Štýl tak pôsobí neviditeľne, neotravuje ani na seba neupozorňuje, necháva vyniknúť to, čo je v tomto filme najdôležitejšie – postavy a vzťahy medzi nimi.

Každá z postáv si so sebou nesie trpkú pachuť zmareného života, mladíckych túžob a snov. Farkas a Eszter za mladých čias radi cestovali a pravdepodobne prežívali omnoho nekonfliktnejšie a romantickjšie manželstvo. S narodením hyperaktívneho syna Bruna sa všetko zmenilo. Nutnosť neustále sa starať o jeho potreby a byť v strehu očividne vyciava z oboch rodičov energiu a bráni im naplno sa odávať koníčkovi i sebe samým. Tento údel si však

so sebou nesie každý rodič, a tak len ťažko môže nazeráť na Farkasa a Eszter inak ako na egoistov. U Bruna chlad rodičov ešte zväčšuje snahu upútať na seba pozornosť.

Ernelle a Albertovi sa zasa nedarí v pracovnom živote. Fiaskom sa skončil aj ich únik do Škótska, odkiaľ sa vracajú ešte zadlženejší. Ich predstavy o svete a spoločnom živote sa takisto postupne rozpadávajú. Hajdu tak vo filme ukazuje často prehnané a nesplnené túžby dnešnej strednej generácie, vyrastajúcej v neoliberálnom ovzduší 90. rokov, u ktorej dominuje snaha užívať si. Ideálny život prezentovaný dnešnými lifestyleovými magazínmi vylučuje zodpovednosť na okraj záujmu a je len sériou viac či menej nákladných dobrodružstiev. To, samozrejme, zväčša narázi na žitú realitu.

S tým všetkým ide ruka v ruke tragikomická snaha prezentovať seba samého v lepšej podobe. Celé rodinné stretnutie sa končí predovšetkým ako súboj o to, kto pred tými druhými i pred sebou samým lepšie zahrá šťastné manželstvo a popritom poníži svojho oponenta. Celému filmu tak dominuje sebaklam

a pretváranka, ktorá často nadobúda absurdné a komické rozmery. Snímka sa príznačne končí detským hereckým predstavením, v ktorom majú všetci na tvári masku. Toto predstavenie je tou najúprimnejšou a najkrajšou snahou, ktorá ukazuje krásu všednosti, odhaluje pretváranku a rodičom dáva okúsiť ich vlastnú malosť.

Szabolcs Hajdu svojim najnovším filmom ukázal, že sa aj s minimom finančných prostriedkov dá nakrútiť dielo, ktoré môže pôsobiť profesionálne, zvíťaziť na poprednom filmovom festivale (Karlove Vary) a dostať sa do kinodistribúcie niekoľkých krajín. Samotná snímka síce nepôsobí revolučne, ale je mimoriadne kvalitnou tragikomickou štúdiou o sklamaníach strednej generácie. Azda bude práve to impulzom, ktorý rozhybe mladých ambiciózných tvorcov na Slovensku, aby sa až tak nestarali o peniaze a začali tvoriť z vnútornej potreby, pre prostú radosť z tvorby. ▲

Rodinné šťastie (Ernellék Farkaséknál, Maďarsko, 2016) **_SCENÁR A RÉŽIA:** Szabolcs Hajdu **_KAMERA:** Csaba Bántó, Flóra Chilton, Dávid Gajdics, Betti Hejús, Márton Kistelek, Ákos K. Kovács, Péter Miskolczi, Péter Pásztor, Tamás Simon, Márk Szalai, Gábor Szilágyi, Gergely Tímár, Levente Tóth **_HUDBA:** Carlo Crivelli **_STRIH:** Szilvia Papp **_HRAJÚ:** Sz. Hajdu, Orsolya Török-Ilyés, Erika Tankó, Domokos Szabó **_MINUTÁŽ:** 81 min. **_HODNOTENIE:** ●●●●

Ako krásna kníhkupkyňa k šťastiu prišla

► Juraj Malíček (teoretik popkultúry)

Slovensko-česká romantická komédia *Všetko alebo nič*, nakrútená podľa literárnej predlohy Evy Urbaníkovej, prekonáva rekordy v návštevnosti. Len za prvých osem dní od premiéry ju videlo 101 900 divákov. A do kina prichádzajú ďalší a ďalší.

Misia je teda splnená, na Slovensku sa podarilo nakrútiť skutočný divácky film, film žánrový, čo navonok nedeklaruje žiadne vyššie umelecké ambície, film, čo ich inde vzniká dvanásť do tucta, film, čo siaha po priamočiarej výtvarnej dekoratívnej poetike reklám, postavených na atraktívnom vizuáli. Keď sem také čosi zavíta z Hollywoodu, prefrčí to kinami bez výraznejšieho ohlasu a rozpustí sa to vo svojej vlastnej bezvýznamnosti. Ak to teda nie je *Láska nebeská* a nestane sa to klasikou žánru.

Lenže teraz sme si to nakrútili sami a to najľahšie, čo môžeme urobiť, je vykázať *Všetko alebo nič* zo spoločnosti „slušných slovenských filmov“, teda tých, čo nikdy nemali žiadne výraznejšie komerčnejšie ambície, zato mali tému hodnú spracovania, autorskú víziu i poetiku, festivalový potenciál a vôbec. Zapísali sa ako tie umelecky povedzme hodnotnejšie, takže ich možno rešpektovať, avšak v kinách ich videla len hrstka tých istých divákov, vospolok cinefilov a cineastov s vycibreným vkusom a s predsudkami, teda presne tých, čo azda zašli aj na *Všetko alebo nič*, ale pekného slova pre ten film nenájdu.

A vskutku, dobre by sa kopal. *Všetko alebo nič* je ľahučký terč, nekonečne hlúpy a banálny, útočiaci na prvú signálnu, film, čo v ňom fungujú rodové ste-

reotypy a nefunguje scénosled a divák ani nemusí mať napozierané, aby presne vedel, čo bude nasledovať a ako to dopadne. Gýč a brak bez presahu, žiadne ironické požmurkávanie a potenciál prevínilej rozkoše, akože páčilo sa nám to vlastne, ale ani za svet by sme to nepriznali, lebo sa spoločensky znemožníme.

Tento divák vo mne sa toľkokrát hotoval odísť z kina, že vlastne ani neposedel, jednoducho v duchu vstával a zhrozený odchádzal v teatrálnom geste jednoznačného odmietnutia. Lebo *Všetko alebo nič* je film, v ktorom napísať román je tá najľahšia vec a trvá presne toľko, čo pieseň. Hrdinka otvorí notebook, rozozvučia sa tóny a sekvencia pokračuje sériou jasných dekoratívnych záberov na autorku píšucu v záhrade, kaviarni, posteli, píše a píše a pieseň graduje a rukopis je hotový a priatelia to čítajú a sú nadšení a pieseň prichádza do finále a sme na krste románu, čo je jednoznačne majsterštrk a kasaštrk. A Kundera, vidiac také čosi, a Faulkner, Nabokov, Pynchon a Sloboda – nech tam máme aj domáci kontext –, ale i King, Stephenson, Simmons a Červenák siahajú v teatrálnom geste po zbrani a vystrelia si mozog z hlavy, lebo je jasné, že to vlastne robia zle.

Niet ľahšej veci, ako napísať román, ukazuje nám film *Všetko alebo nič*, ale nie je to jediné jeho veľké literárne poslanstvo, má ďalšie: napríklad román rovná sa autobiografia a literárny kritik je komická figúra v škaredom svetri, bradatý, v okuliaroch, v záseade parazit, čo sa prídje povýšenecky pretŕčať na krst a zadarmo si vypíť a zožrať chlebičky. Pokrivená optika? To už ani nie, skôr pokus o iróniu a predstava o literatúre od niekoho, kto je síce praktizujúci spisovateľ, čo sa tým navyše živí, takže spisovateľ úspešný, avšak literatúrou napriek tomu nedotknutý, hoci nadovšetko rád číta. Dokonca až tak rád, že prečítať *Odviata vetrom* mu trvá plus-mínus päť rokov.

Tak sa totiž zoznamujeme s hlavnou hrdinkou, vidíme ju v detstve, ako na tajňáša v knižničnom oddelení literatúry pre dospelých číta, nachytá ju však teta knihovníčka, vykáže ju a dievčatko sa ide bicyklovať s kamarátmi, čo jej budú kamarátmi na celý život, avšak v detstve sa ešte o čítanie veľmi nezaujímal. A potom je tu strih do puberty, tí dvaja stále o knižky záujem neprejavili, avšak ona, hlavná hrdinka, aktuálne pubertálna slečna, konečne *Odviata vetrom* dočíta a je z toho taká vykoľajená, že ju to poznačí na celý život. Preto aj pracuje v kníhkupectve, čo jej patrí, v nádhernom, mladí by azda

povedali hipsterskom kníhkupectve s kaviarňou – také by však v skutočnosti knižky od Evitapressu nikdy predávať nemalo.

Ved' toto, skutočnosť. Kto by ju už len od romantickú komédiu očakával? Nik, miera realizmu nezohráva vôbec žiadnu úlohu, prioritou je uveriteľnosť. Niekomu niekde by sa také mohlo pritrafiť a asi sa aj pritrafuje, alebo len tomu chceme veriť. Ak by nie, ak by sme veriť nechceli, mantra „zo života“ by v podobných príbehoch nemohla fungovať ako zaručený reklamný slogan. Že to celé nefunguje, že to principiálne nemôže fungovať, že je to rovnako nepravdepodobné ako nereálne, na to už by bolo treba trochu popremýšľať. Lenže kto premýšľajúci číta Urbaníkovej knižky a kto premýšľajúci by na také čosi šiel do kina?

Nikto, a ak, tak iba povýšenecky mudrovať nad tým, ako je to celé zle. Davy divákov nadšene sa v kine baviacich tento elitársky postoj iba posilňujú. Áno, viem si predstaviť diváka, čo pri konfrontácii s filmom *Všetko alebo nič* môže cítiť až existenciálnu úzkosť. Pocit vykorenenia a inakosti, ktorý by sa dal riešiť azda iba genocídou. Zle, celé zle, žiada sa zvolať do prítmnia plnej kinosály, vmiest tým nešťastníkom do očí, že sa bavia na hlúpom a povrchnom

filme, ktorý by pokojne mohol vykazovať až známky ontologického zla. Sestry feministky zbytočne bojujú svoj márnny boj, ak budeme ženy redukovať na sexuálne frustrované chudery, bratia a sestry z LGBT komunity budú darmo organizovať svoje dúhové pochody, ak homosexuáli neprestanú byť len komickými figúrkami, a muži, tí dopadajú vo *Všetkom alebo ničom* najhoršie. Alebo sú to do seba zahladení egomaniaci, mačovia, čo ho majú najväčšieho, alebo takí tí milí, dobrí, správni, starostliví, zodpovední chudáci, čo sú vždy až druhí v rade a ani si nevrznú.

Lebo *Všetko alebo nič* je mentálnou mapou práve takéhoto stereotypného sveta, film hlúpy ako jeho modeloví diváci. Že žiadnych modelových divákov niet, to je iná vec.

Lenže, a táto kvalita prevažuje všetky protiargumenty, *Všetko alebo nič* je film, ktorý funguje. Nie vďaka tisíckrát prevarenej téme, nie vďaka príbehu, ale vďaka tomu, ako je urobený. Chyby, drobné, väčšie i tie najväčšie, sú mu jeho diváci ochotní odpustiť, ak si ich vôbec všimnú. Postsynchrony zlé, zo začiatku úplne, ale potom to prestane vadit; výprava zlá – film, ktorý sa evidentne odohráva v slovensky hovoriacom prostredí, a teda by sa dalo predpokladať, že v akomsi fiktívnom slovenskom meste, by nemal byť plný českých nápisov; herecké výkony zlé – dobré romantické komédie, ktoré redukovali charakterové herectvo na prehladku schematických typov, sa prestali nakrúcať asi pred pätnástimi rokmi a tie najlepšie sa tak nikdy nenakrúcali, lenže ani toto akosi nevadí.

Pekným ľudom sa dejú príkoria, ale nakoniec to všetko dobre dopadne a je to také jednoducho pekné, farebné, zladené, pohodlné. Reklamné, žiada sa na-

písať. Asi nikto tak nežije, ale chceli by sme. Výprava a kostýmy sú celkovo dôležité, konečne naozaj hrajú a ten v zásade dobrý pocit to len podfarbuje. Podobne hudba, na ktorú si síce ťažko spomenúť, ale bola tam a ladila, respektíve funkčne participovala na výslednom výraze.

Pre to všetko nemožno *Všetko alebo nič* len tak jednoducho kriticky roztrhať na franforce. Jednak by to nebola žiadna výzva, ale v zásade rovnaký stereotyp, akých je film plný, len obrátený opačne a jednak by to nebola pravda. Lebo *Všetko alebo nič* je žánrový film – romantická komédia, hoci nie celkom, lebo romantické komédie zvyčajne ponúkajú oba pohľady, aj jej, aj jeho, takže lífestylová romantická komédia – a v tomto je veľmi dôsledný. Ukazuje životný štýl, vzťahy a robí to s nadhľadom.

Ten finálny message, ten pocit, že to vlastne bolo fajn, hoci divák snob sa vo mne búri a lomcuje mrežami, pramenil z toho, že film *Všetko alebo nič* sa snaží byť svojim divákom partnerom, nevyvyšuje sa, nie je didaktický, nepouča a, čo je najdôležitejšie, nechce od diváka, aby sa filmovým hrdinom smial, ale chce, aby sa smial s nimi. No dobre, nie smial, ale usmieval. A toto sa naozaj dá. Lebo ak existuje v romantických komédiách akési vyššie pravidlo, vyšší princíp, metaprincíp, maxima, tak je to princíp empatie. Tie postavy, na ktorých to stojí, netreba milovať, ale musia sa javiť ako milovaniahodné. Toto sa podarilo, síce tesne, ale je to tam.

Znova to asi pozeráť nebudem, ale tie skoro dve hodiny v kine boli vlastne príjemne stráveným časom. Len to chcelo vypnúť, príliš nepremýšľať a odychovať. A ono to vlastne na dobrý film stačí. ◀

Všetko alebo nič (Slovensko/Česko, 2017)

REŽIA: Marta Ferencová **SCÉNÁR:** Evita Urbaníková, M. Ferencová **KAMERA:** Peter Bencsik **STRICH:** Adam Dvořák **HUDBA:** René Rypar
HRAJÚ: Táňa Pauhofová, Klára Issová, Michal Zembrowski, Paweł Deląg, Luboš Kostelný, Petr Vaněk, Ondřej Sokol, Zuzana Kronerová, Luděk Sobota, Krzysztof Tyniec, Petra Hřebíčková, Jan Budař, Bronisław Wrocławski a iní **MINUTÁŽ:** 117 min. **HODNOTENIE:** ●●●

• FOTO: Continental film

Creative Europe Desk Slovensko informuje

Slovenské subjekty získali v roku 2016 v podprograme Kultúra podporu v celkovej výške 273 224 eur, v podprograme MEDIA 1 034 420 eur. V podprograme MEDIA boli vlani mimoriadne úspešné produkčné spoločnosti, ktoré v rámci schémy Vývoj jednotlivých projektov získali celkovú podporu vo výške 190 000 eur, z toho 60 000 eur jeden projekt animovaného filmu (Bfilm s projektom *Srdce veže*), 80 000 eur dva projekty hraných filmov (D. N. A. a *Správa* a HITCHHIKER Cinema s projektom *Čakanie*) a 50 000 eur dva projekty dokumentárnych filmov (atelier.doc a projekt *Dubček*, Peter Kerekes a *Okupácia 1968*). Po prvý raz získal slovenský subjekt aj podporu TV vysielania vo výške 145 000 eur (Fool Moon a projekt *Websterovci*), spolu získali slovenské producentské spoločnosti 335 000 eur. Tradíčne najväčšiu podporu získali distribútori – 67 100 eur v rámci Výberovej podpory kinodistribúcie a rekordných 403 090 eur v rámci Automatickej podpory kinodistribúcie. Tri slovenské spoločnosti boli súčasťou konzorcií, ktoré boli podporené v schémach Podpora práce s publikom (Filmtopia a projekt KineDok, z celého grantu bolo na Slovensku preinvestovaných 15 507 eur) a Podpora tréningových programov (dve slovenské spoločnosti: Character a projekt Midpoint TV Launch a Asociácia nezávislých producentov s projektom DOK.Incubator, podpora pre slovenskú časť programov predstavovala 59 700 eur).

Celková podpora pre slovenské subjekty dosiahla rekordných 880 397 eur v rámci podprogramu MEDIA a spolu s nepriamou podporou v sieti Europa Cinemas (154 023 eur) sa celková suma vyšplhala na 1 034 420 eur, čo je najlepší výsledok v celom období, odkedy je Slovensko členským štátom MEDIA. Rovnako úspešný je pomer žiadajúcich a podporených slovenských spoločností (58 žiadajúcich – 41 podporených, čo predstavuje 70,69 %) a predkladaných a podporených projektov (91 predložených – 55 podporených, čo je 60,44 %).

Aktuálne uzávierky:

- Výzva EACEA/21/2016, podpora Vývoja balíkov projektov, má uzávierku 2. februára 2017,
- Výzva EACEA/17/2016, podpora Prístupu na trh, uzávierka je 2. februára 2017,
- Výzva EACEA/25/2016, Podpora filmového vzde-

lávania, uzávierka 2. marca 2017,
- Výzva EACEA/22/2016, Podpora vývoja videohier, uzávierka 2. marca 2017. ▶ vs

Najúspešnejší film ASFK bol vlani zo Slovenska

V roku 2016 mohli diváci v kinách vidieť 34 celovečerných a 2 krátke filmy z distribúcie Asociácie slovenských filmových klubov (ASFK). Ich návštevnosť sa vyšplhala na 133 472 divákov a v TOP 10 ani tentoraz nechýbali slovenské tituly. Jeden z nich je dokonca na čele rebríčky – ide o dokument Pavla Barabáša *Sloboda pod nákladom*, ktorý videlo 15 283 divákov. Druhé miesto v rebríčku obsadil *Príbeh lesa* (r. J. Perrin, J. Cluzaud) s 11 764 divákmi a tretia bola opäť domáca snímka – *Eva Nová* s 9 169 divákmi. Ďalšie poradie v rebríčku ASFK je nasledovné: 4. *Trabantom do posledného dychu* (r. D. Přibáň, 8 363 divákov), 5. *Richard Müller: Neznášaný* (r. M. Remo, 6 838), 6. *Ja, Olga Hepnarová* (r. T. Weinreb a P. Kazda, 6 024), 7. *Mladosť* (r. P. Sorrentino, 4 973), 8. *Toto je náš svet!* (r. M. Ross, 4 043), 9. *Zbrusu Nový zákon* (r. J. Van Dormael, 3 873), 10. *Fúsi* (r. D. Kári, 3 179).

▶ Martina Paštéková

Kinu Lumière sa darilo napriek odstávke

Aj keď bol minulý rok pre Kino Lumière v Bratislave vzhľadom na jeho renováciu náročný, dokázalo si udržať priazeň divákov. Napriek skrátenej, 8-mesačnej prevádzke ho navštívilo 68 331 divákov, čo je až 85 percent návštevnosti, ktorú malo kino v roku 2015 (80 567). Zároveň sa vlani zvýšil priemerný počet divákov na jedno predstavenie – z 26 na 29. Celkovo sa minulý rok v kine Slovenského filmového ústavu uskutočnilo 2 334 projekcií, z čoho bolo 1 195 (51 %) venovaných európskym (nenárodným) filmom a 686 (29 %) slovenským a koprodukčným snímkam. Slovenská koprodukcija sa dokonca stala divácky najúspešnejším titulom – ide o existenciálnu drámu *Ja, Olga Hepnarová* (r. T. Weinreb, P. Kazda), ktorú videlo 2 093 divákov. Na druhom mieste skončil americký film *Revenant: Zmŕtvychvstanie* (r. A. G. Iñárritu), tretiu priečku zaujala slovenská dráma *Eva Nová* (r. M. Škop), nasleduje taliansky film *Mladosť* (r. P. Sorrentino) a maďarská holokaustová dráma *Saulov syn* (r. L. Nemes). ▶ zs

Kino-Ikon 2/2016

(Asociácia slovenských filmových klubov a Vysoká škola múzických umení so Slovenským filmovým ústavom, Bratislava 2016, 312 strán)

Nové číslo časopisu pre vedu o filme a pohyblivom obraze prináša hneď v úvode obsiahlu štúdiu riadiateľa Audiovizuálneho fondu Martina Šmatláka *Dlhý čas oživania*, v ktorej sa venuje dvom desaťročiam príprav a realizácie odštatnénia slovenskej kinematografie. V tej istej rubrike s názvom Studium sa Miloslav Novák venuje analýze filmu *Král Šumavy* (1959) z hľadiska teórie strihovej skladby Jana Kuchera. Prvý tematický blok čísla tvorí súbor referátov a koreferátov venovaných ročnej produkcii hraného, dokumentárneho a animovaného filmu na Slovensku, ktoré odzneli vlni v apríli počas 2. ročníka prehliadky Týždeň slovenského filmu. Druhý tematický okruh časopisu nadväzuje na výstavu *Sen a skutočnosť* v SNG. Príspevky sa venujú vybraným fenoménom fungovania kinematografie v čase vojnového slovenského štátu. Rubrika Rozhovor sa viaže na tému strihu cez diskusiu Martina Čiháka a Adama Brothánka so strihačom Josefom Valušiakom. Nový *Kino-Ikon* ponúka aj tradičné Filmové a literárne reflexie a záver vydania patrí kritickému občasníku poslucháčov audiovizuálnych štúdií na FTF VŠMU *Frame*.

► ZS

Monika Mikušová (Ed.): Filmová výchova pre pedagógov a študentov stredných škôl

(Vysoká škola múzických umení, Bratislava 2016, 109 strán)

Elektronická publikácia, voľne dostupná na stiahnutie na internetovej stránke www.kas.vsmu.sk, je súborom textov, ktoré napísali autori pôsobiaci na Katedre audiovizuálnych štúdií FTF VŠMU. Jej hlavnou ambíciou je zlepšenie orientácie stredoškolských pedagógov v problematike filmovej výchovy, aby mohli flexibilne implementovať jej základy do vyučovacieho procesu a školy tak neboli odkázané len na pasívnu konzumáciu externých pripravených, väčšinou jednorazových a komerčných projektov. Jednotlivé tematické moduly, ktorých je spolu 19, sú navrhnuté tak, aby s nimi bolo možné pracovať v rámci čo najširšej škály vyučovacích predmetov, teda nielen na hodinách estetickej výchovy alebo dejín umenia, ale aj pri výuke ďalších predmetov, ako sú slovenský jazyk a literatúra, dejepis, etická výchova, náuka o spoločnosti či občianska náuka. Vďaka širokému tematickému záberu a množstvu bibliografických údajov alebo odkazov na internet má publikácia potenciál osloviť aj čitateľov mimo stredoškolského okruhu.

► Monika Mikušová

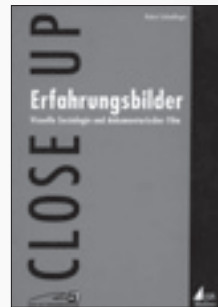

Dežo Ursiny: Jabloň v zime.

Listy Eve Rosenbaumovej (Artforum, Bratislava 2016, 584 strán)

V tejto knihe sa nerozoberá žiadny filmologický problém a namiesto vedeckého písania je tu čosi celkom iné – osobné, emóciami presiaknuté texty-vyznania, reflexie subjektívneho prežívania a úprimné pomenúvanie sveta a ľudí naokolo. Pochopiteľne, ide totiž o knihu listov. Ich autorom je Dežo Ursiny, ktorý ich adresoval svojej milovanej, no vzdalenej Eve Rosenbaumovej. Vznikali v časech bujnajúcej normalizácie a zároveň v záverečnej fáze Ursinyho štúdia filmovej a televíznej dramaturgie na VŠMU, čo sú dve dôležité indicie. Ich prepojením sa pred čitateľom vynára jeden zo zaujímavých prúdov rozprávania, ktorý tvoria postrehy súvisiace s vtedajším filmárskym prostredím, s tvorivou komunitou, s praktikami, ktoré panovali na škole, ale aj Ursinyho názory na konkrétne filmové diela a autorov. *Jabloň v zime* je po tituloch *Moja milá pani* (listy Zdenke Krejčovej, 2007) a *Ahoj tato – Milý Kubo* (korešpondencia so synom Jakubom, 2015) tretou vydanou knihou listov Deža Ursinyho.

► dan

Robert Schändlinger: Erfahrungsbilder. Visuelle Soziologie und dokumentarischer Film

(Universitätsverlag Konstanz, Konstanz 1998, 521 strán)

Z edície *Close Up*. Schriften aus dem Haus des Dokumentarfilms pochádza publikácia venovaná dokumentárnemu filmu, konkrétne možnostiam jeho využitia vo vizuálnej sociológii. Robert Schändlinger si zvolil predovšetkým príklady významných diel z dejín fotografie a kinematografie, či už sú to snímky americkej Farm Security Administration, filmy britskej dokumentárnej školy, alebo rané etnografické dokumenty, ktoré skúma okrem iného aj z hľadiska najčastejšie prítomných formálnych konvencií. Všetkým si však i ďalšie zaujímavé aspekty, napríklad prenos sociologickej terminológie do diskusie o dokumentárnom filme alebo širšie historické či etnografické kontexty.

► Monika Mikušová

ČLO
UP
CLOSE
UP

kameraman
Ján Duriš

V týchto dňoch intenzívne pracujem na posledných korektúrach knihy *Svetlo a farba v kameramskej tvorbe*, určenej študentom FTF VŠMU. S režisérom Jurajom Lihositom nakrúcam dokudrámu *Výjzdná doložka pre Dubčeka*. Film je v polovici nakrúcania, dúfam, že producent Patrik Pašš získa ďalšie peniaze a film dokončíme. V posledných troch rokoch som pripravoval štyri hrané filmy. Konečne začíname s režisérrom Jurajom Jakubiskom nakrúcať zimné sekvencie rozprávky *Perinbaba 2*.

dokumentarista
Pavol Barabáš

Práve pripravujem dokument, v ktorom sa bude hodnotiť celé slovenské himalájske horolezectvo. Nebude oslavný, skôr cez generáčne vzťahy analyticky skúmame, prečo sme v Himalájach volakedy udávali svetový trend a po roku 1989 už nie. Prpravujem scenár k dokumentárnemu filmu o Svetozárovi Stračinovi. To hľadanie ma úžasne obohacuje. Plánujem aj cestu za dobrodružstvom, ale keďže som o svojich výpravách nikdy dopredu nehovoril, neurobím výnimku ani teraz.

kameraman
Alexander Šurkala

Koncom roka 2016 som dokončil tretiu sériu seriálu pre HBO *Terapie* s Karlom Rodenom v hlavnej úlohe. Réžie sa ujali Petr Zelenka a Matěj Chlupáček. Momentálne som v prípravných prácach na nový televízny seriál Petra Zelenku *Dabing Street*, ktorý začíname nakrúcať v apríli 2017. Mám radosť zo svojej tretej nominácie na Českého leva – za kameru k filmu *Polednice*. Držte palce.

PETRA HELENINOVÁ

Vo Film.sk sa vraciame k staršej rubrike Ako ďalej, absolvent?, aby sme predstavili začínajúcich filmárov, zistili, aké skúsenosti získali počas štúdia a s akými predstavami a ambíciami vstupujú do profesionálneho života. Tentoraz prinášame vyjadrenia absolventky magisterského stupňa Ateliéru animovanej tvorby FTF VŠMU v Bratislave Petry Heleninovej. Štúdium ukončila s filmom Aion (2014), ktorý získal viacero ocenení.

VŠMU som navštevovala len na magisterskom stupni, pretože bakalársky som absolvovala v Zlíne. A práve pre rozdielnosť stupňov je pre mňa pomerne ťažké porovnávať kvalitu oboch škôl. Na VŠMU som prišla s cieľom urobiť si „posledný“ vlastný film pred „realitou“, takže tvorba rôznych animačných cvičení vo štvrtom ročníku ma sprvu zarazila. Pôsobilo to na mňa tak, že na úkor dôkladnej prípravy na magisterský film robíme znova cvičenia, ktoré nás už výraznejšie neposunú dopredu. Nemám síce predstavu, aké sú momentálne študijné osnovy, ale počas štúdia sa mi zdalo, že teória stále lipne na starej klasike a niekdajšom

▪ FOTO: archív P. Heleninovej

vnímaní animácie bez obohatenia o súčasnú problematiku a jej využitie v praxi. Často som mala pocit, že študenti vedú boj s vedením (alebo naopak), pričom chýbalo pochopenie a porozumenie. Ale keď človek našiel kompromis, veľa vecí sa dalo diskutovať a vyťažiť z toho aj množstvo praktických informácií, ktoré využívam dodnes. Takže časom som si uvedomila, že je to skôr o spôsobe komunikácie medzi dvoma generáciami. Mne však najviac rozšírili obzor voliteľné predmety, ktoré sa netýkali nášho odboru, ako boli psychológia a film alebo dejiny filmu.

Po škole je to taká rýchla lavína udalostí. Zrazu zistíte, že pokiaľ nemáte portfólio alebo známosti, sú vám tituly a názvy škôl v životopise nanič. Všetko je to len o praxi a všetci chcú vidieť reálne práce. Myslím, že aj to je dôvod, prečo sa nie každému animátorovi podarí po skončení štúdia udržať v odbore. Ja som mala šťastie. Po škole som sa stala freelancerom, chvíľu som pendlovala medzi stálejšou robotou a zákazkami. Robila som na celovečernom animovanom filme, reklamách i rôznych krátkych animáciách. Takéto projekty vám prinesú veľa skúseností a nových známostí. Pokiaľ sa snažíte robiť prácu čo najdôkladnejšie, najrýchlejšie a dodržiavate termíny, pomaličky sa vám začnú ľudia ozývať sami. Ja mám animáciu veľmi rada, aj keď si myslím, že je to veľmi nevďačná robota. Určite sa chcem naďalej pohybovať v tejto oblasti, avšak nesústredím sa na konkrétny štýl. Rada skúšam nové výzvy. A hoci si stále nie som úplne istá, čo je vlastne mojou srdcovou záležitosťou, malým krôčikom už našlapujem do herného priemyslu.

Na VŠMU stretnete množstvo ľudí aj z iných odborov a pri realizácii filmov musíte mať svoj štáb, je to teda šikovný spôsob, ako nadviazať kontakty a vytvoriť si okruh ľudí už počas štúdia, a mnohí sa vďaka tomu rozbehli hneď po škole. Aj ja som takúto známosti využila, ale viac spriaznených duší a relatívnych spolupracovníkov som našla pri práci. S niektorými vymýšľame rôzne projekty, no momentálne nemám potrebu zakladať štúdio alebo sa výraznejšie venovať autorskej práci. Asi som vždy inklinovala viac ku komerčným veciam. Samozrejme, ako každý animátor budem mať časom potrebu sebarealizácie, takže nejaké malé námety mám pre istotu odložené v šuplíku. ▲

► spracovala Zuzana Sotáková

BARBORA BOBULOVÁ

V rubrike Okno do sveta predstavujeme slovenské osobnosti z oblasti audiovizie, ktoré pôsobia v zahraničí. Tentoraz prinášame vyjadrenia herečky Barbory Bobulovej, ktorá začínala s účinkovaním vo filmoch už ako veľmi mladá – z tohto obdobia sú napríklad Vlákari (1988) v réžii Juraja Lihosita. Na Slovensku i v Česku stihla nakrútiť viacero prevažne televíznych projektov, než zakotvila v Taliansku, kde v súčasnosti patrí medzi renomované herečky.

Do Talianska som sa prvý raz dostala v roku 1995. Bolo to vďaka konkurzu vypísanému na VŠMU, kde som v tom čase študovala herectvo. Išlo o konkurz do talianskeho televízneho filmu Infiltrato, ktorý sa konal v Bratislave na Kolibe. Hľadali hlavnú predstaviteľku so slovenským pôvodom, tak som neváhala, zúčastnila sa na ňom, uspela a získala tak svoju prvú úlohu v zahraničí. Druhá zahraničná ponuka prišla o rok neskôr, stále počas môjho štúdia na VŠMU. Tentoraz ma však pozvali na konkurz do Ríma – išlo o celovečerný film Marca Bellocchia Princ Homburský, v ktorom som získala úlohu princeznej Natálie. Oba uvedené tituly považujem za kľúčové projekty svojej kariéry. Filmom Infiltrato sa mi podarilo prekročiť hranice Slovenska a filmom Princ Homburský vstúpiť do svetovej kinematografie. Tretím kľúčovým projektom bol pre mňa film Ferzana Ozpeteka Sväté srdce – bol to rok 2004 –, za ktorý som napokon získala niekoľko ocenení vrátane „talianskeho Oscara“ Davidi Donatello za najlepší ženský herecký výkon.

Pri prechode do zahraničia bolo najzložitejšie zvládanie jazyka, ktorý je nevyhnutnou zložkou hereckého umenia. Bola to pre mňa veľmi tvrdá práca a stále je. Hoci sa mi podarilo odstrániť slovenský akcent, jazyk zostane navždy mojim hendikepom.

Ak by som mala povedať, ktorá spolupráca bola

pre mňa zvlášť prínosná a motivujúca, bola by to určite spolupráca s Marcom Bellocchiom. To, že si ma Marco vybral do svojho filmu až zo Slovenska bez toho, aby ma nechal nadabovať, bola pre mňa obrovská šanca a príležitosť, ktorá sa len tak ľahko neopakuje. Bez jeho pomocnej ruky by som sa asi nikdy neodvážila presťahovať natrvalo do Talianska.

Momentálne som v Arménsku na natáčaní autorskej prvotiny Simoneho Spadu Hotel Gagarin. Je to talianska melodramatická komédia, v ktorej sa malá skupina ľudí ocitne v Arménsku na nakrúcaní fiktívneho filmu – celé si to vymyslel chamtivý producent, len aby získal peniaze z európskeho fondu. Je to v podstate podfuk, o ktorom nevie nikto okrem mojej postavy, ktorá je spoluautorom tohto činu. V Arménsku však vypukne občianska vojna a celý štáb zostane zavretý v opustenom hoteli Gagarin, kde sa postupne celý podvod odhalí.

Čo sa týka mojich pracovných kontaktov so slovenským prostredím, priznám sa, že ich je veľmi málo, hoci občas ma niekto zo Slovenska alebo z Česka osloví. Obávam sa však, že tu by bola pre mňa hendikepom slovenčina vzhľadom na to, že už dvadsať rokov hrám iba v taliančine. Ale bolo by pre mňa veľkou čťou zahrať si raz v dobrom slovenskom filme. Verím, že sa to niekedy podarí. ▲

B. Bobulová získala v roku 2013 cenu Hercova misia na Art Film Feste. ▪ FOTO: Art Film Fest

► spracoval Daniel Bernát

FRANTIŠEK JURIŠIČ

Filmovú tvorbu vníma ako „v časovej lupe atomizovaný tvar smerujúci k výrazu“. Preto venuje veľa času úlohe, ako „pohyb ozvláštniť“ – a čo je najdôležitejšie – „nielen opticky, ale aj emocionálne“. V týchto niekoľkých replikách je „zrnko múdrosti“ celej animácie, ako ju preferuje scenárista, animátor, režisér, architekt a vysokoškolský pedagóg František Jurišič. V týchto dňoch sa dožíva 75 rokov.

Milý Ferko, už celá večnosť prešla odvtedy, čo som Ťa privítal na Kolibe ako oporu animátorského tímu, ktorý práve vykročil do vtedy pre nás neznámeho sveta bábkového filmu. Vedel som už o Tvojich študentských filmárskych trofejách, aj o Tvojej márnej snahe vybudovať základňu animovanej tvorby v televízii. Právom si očakával, že v profesionálnom prostredí Koliby všetko pôjde „ako po masle“. Nešlo. Chýbali priestory, fázovacie stoly, triková technika, spracovateľské dielne. No nechýbalo nadšenie pre vec a nechýbal ani malý okruh ľudí, ktorí

sa podujali tomu všetkému vdýchnuť život. Pridal si sa k priekopníkom – Milanovi Peťovskému, Ivanovi Popovičovi, Štefanovi Martauzovi, Vladimírovi Pikalíkovi (aby som spomenul aspoň tých najprvších), čo na Slovensku vlastnými silami a doslova na kolene rozbíjali „bábkarinu“, ktorá na západ od rieky Moravy slávila už vtedy svoj zenit. Bol to nezávadiahodný, no grundiersky počin.

Od samého začiatku si nás zaujal tým, ako si sa riskantne pustil do nových technológií. S výtvarníkom Kolomanom Leššom, ktorý sa potom stal oporou pri všetkých Tvojich projektoch, si zázračne oživil strnulú, pohybu odolávajúcu keramiku. Doviedol si k dokonalosti fázovanie molitanu. V obdivuhodnom poetickom tvare si rozohral nádoby a náradie z kuchynského drezu. Invenčne si využil tvárnu plastelínu, ktorá Ťa inšpirovala k neuveriteľne dynamickým metamorfózam. Pracoval si s hlinou, textilom i drevom. Z Tvojich 140 filmov tvoria väčšinu práve takéto hľadačské a objaviteľské diela.

Prepáč mi, že uvediem len tie, ktoré mám najradšej, lebo sú pre mňa vrcholom trojrozmernej animácie. *Bratislavské rozprávky* možno preto, že som mohol bezprostredne obdivovať Tvoje stvoriťelské animátorské gesto. Na viacdielnych *Najmenších hrdinoch*, vystavaných na princípe drevenej skladačky, ma nadchol hravý humor, blízky detskému vnímaniu. Pri filme *Letí tanier letí* som si s hrdosťou uvedomil, že sme od tejto chvíle rovnocennými partnermi veľmajstrov bábkarskeho umenia. A pri vynikajúcej *Ekomorfoze*, ktorou si predčasne uzavrel svoju režisérsku dráhu, som s bolesťou konštatoval, že takmer celá jedna generácia slovenských animátorov zostala zabudnutá a stratená.

No nestratila sa skúsenosť. Tá Tvoja postačila na to, aby si ďalšie desaťročia mohol inšpirovať filmársku mládež. Úspechy katedry, na ktorej pôsobíš, domáce a medzinárodné ocenenia, rad vynikajúcich absolventov, ktorí sú dnes ozdobou národnej kinematografie – to sú trvalé stopy Tvojich organizačných schopností, pedagogických, ľudských a umeleckých kvalít. Za všetkých i za seba Ti držím palce a prajem do ďalších rôčkov úspech, úsmev a veľa, veľa zdravia.

Rudo Urc

■ FOTO: archív SFÚ/Peter Procházka

ZDENA GRUBEROVÁ (24. 11. 1933 – 18. 1. 2017)

► Richard Blech (filmový historik)

V januári opustila tento svet ďalšia osobnosť slovenského herectva. Zdena Gruberová zomrela vo veku 83 rokov v Bratislave.

Členka činohry Slovenského národného divadla sa už pred niekoľkými rokmi stiahla z aktívneho hereckého života – potíchu, z vlastného rozhodnutia a bez akejkoľvek okázalosti. Dlhú patrila k najvýznamnejším protagonistkám divadla, filmu, televíznej dramatickej tvorby a ku kmeňovým herečkám v rozhlase. Jej dobrovoľný odchod do súkromia bol iste nezvyčajný a prekvapujúci, hoci motivovaný tragickou smrťou dospelého syna, nádejného herca a hudobníka, aj jej podlomeným zdravím. Z vrchole aktívnej hereckej tvorby môže odísť iba človek, ktorý má jasne zadefinovanú hierarchiu životných hodnôt.

Zdena Gruberová sa dostala k herectvu cez lásku k poézii a povzbudzovaná svojimi budúciimi kolegami – Chudíkom, Machatom, Dibarborom, Filčíkom a ďalšími. Na jednu sezónu vstúpila na dosky martinského divadla, odkiaľ sa dostala do činohry SND ako príslušníčka silnej generácie, ktorej umelecké úspechy gradovali v priaznivých 60. rokoch minulého storočia. Gruberovej herecký talent obsiahol dramatický i veselohernej repertoár, hneď od svojich začiatkov dokazovala, že jej nie sú cudzie variabilné úlohy. A pre svoju tvárnosť dostávala veľa príležitostí: bola napríklad zvonnou krásavicou vo Zvonovom *Tanci nad plačom*, Júliou aj Oféliou v Shakespearových hrách... Týmito postavami sa postupne zaraďovala medzi vedúcu garnitúru našej najvýznamnejšej činohrenej scény.

V 60. rokoch jej herectvo kulminovalo a vtedy už patrila k nezastupiteľným protagonistkám filmov, televíznych snímok (spomeňme aspoň Hollého *Baladu o siedmich obesených*), inscenácií či iných dramatických útvarov. Režiséri ju radi obsadzovali pre jej mimoriadnu prispôbovosť a presvedčivosť, s ktorou nemala problémy ani v dobových kostýmoch. Jej televízne kreácie často akoby nadväzovali na výdobytky z divadelných úloh, ktoré formovala pod vedením popredných režisérov činohry SND a tieto spolupráce sa neraz zopakovali aj pred televíznymi kamerami.

Už v polovici 50. rokov debutovala v Lettrichovom filme *Drevená dedina*, nakrútenom podľa Hečkovho románu. Ďalšia filmová rola v Bielikovom *Kapitánovi Dabačovi* ju posunula do odlišného dramatického charakteru, čo platilo aj o snímkach *Smrť prichádza v daždi* a *Červené víno*. Významovo je však v tvorbe Gruberovej na prvom mieste divadlo, čo sa početnosti a rozmanitosti týka, je to televízia, kým v kinofilmoch dostávala menej príležitostí. No jej herecký prejav je neprehliadnuteľný. Zdena Gruberová je neprehliadnuteľná ako významná herečka, pre ktorú bola príznačná skromnosť a entuziazmus, s akým rozdávala svoje umenie od svojich 23 rokov až po dobrovoľný odchod z hereckého života v roku 1995. Svoj život dožila v uzavretom súkromí s manželom a niekoľkými dobrými priateľmi. Divákovi adresovala slová, ktoré môžu sprevádzať aj jej umelecký odkaz: „Ak som vám trochu pomohla žiť, tak to pomáha žiť aj mne.“ ▲

■ FOTO: archív SFÚ/Anton Šmotlák

HANS-JOACHIM SCHLEGEL

(26. 1. 1942 – 30. 10. 2016)

► Daniel Bernát

Vlani v októbri zomrel vo veku 74 rokov nemecký filmový historik, teoretik a publicista Hans-Joachim Schlegel, ktorý sa špecializoval na kinematografie strednej a východnej Európy. Intenzívne spolupracoval aj so slovenským prostredím, písal a prednášal o tunajšej tvorbe, propagoval ju a pomáhal s jej prezentáciou na zahraničných festivaloch.

Rodák z Lipska študoval filozofiu, germanistiku a slavistiku, a to nielen v Nemecku, ale aj v Bratislave a Prahe, kam sa dostal v búrlivom období konca 60. rokov. Mal obdivuhodné jazykové znalosti a ovládal aj slovenčinu, ako pripomenul Martin Slivka vo svojom texte k Schlegelovej šesťdesiatke, ktorý vyšiel vo *Film.sk*. A Hans-Joachim Schlegel sa zase s obdivom vyjadroval o Slivkovi. Stáli sa z nich priatelia. „Keď nás Hans prišiel prvý raz navštíviť – bolo to v polovici 70. rokov –, Martin práve opravoval náš televízor spolu s kameramanom Nikom Ricottim. Tváril sa dôležite a hostovi na pozdrav iba odkývli. Hans ich upozornil: ‚Pri oprave si televízor vypnite z prúdu, lebo môže explodovať.‘ No tak bude o jedného komunistu a dvoch anti-komunistov menej!‘ odvrkol mu Martin a ďalej sa s Nikom hrabali v televízore. O Hansovi totiž z počutia vedel, že je ľavičarsky orientovaný, čo bolo

vtedy u mladej generácie v Nemecku ‚in‘. Až po chvíli mu prišiel zvsoka podať ruku. Ale už pri tomto prvom rozhovore spoznal Hansovu rozhladenosť vo svete filmu, jeho výstižný úsudok a začal si ho vážiť,“ spomína manželka významného slovenského filmára Oľga Slivková a dodáva: „Bol to vrcholný nemecký odborník na ruskú i východo-európsku filmovú tvorbu. Očarúval ho vnímavý pohľad filmových tvorcov na život v tejto časti sveta. Viedol s nimi zanietené rozhovory a erudovane písal o ich tvorbe v nemeckých médiách. Týmto spôsobom aj on závažne prispel k vzájomnému obohatovaniu európskej kultúry medzi jej Východom a Západom.“

Schlegel pomáhal prezentovať slovenskú kinematografiu na mnohých festivaloch a týkalo sa to, prirodzene, aj snímok Dušana Hanáka, ktorý poznamenáva, že vďaka Schlegelovi sa filmovej tvorbe bývalých socialistických krajín erudovane venoval aj festival Berlinale. „V situácii, keď o filmoch Ja milujem, ty miluješ a Obrazy starého sveta nechcel na Kolibe nikto hovoriť, Hansi Schlegel pol roka pred zmenou režimu presadil uvedenie oboch filmov na Berlinale – v hlavnej súťaži a v sekcii Panorama. Oba mali úspech a získali veľa pozvaní na americké, japonské a európske festivaly,“ ozrejmjuje Dušan Hanák a pokračuje: „Už ako študent vyhľadával a glosoval dokumentárne a hrané filmy zo strednej a z východnej Európy, ktoré pravdivo i kriticky reflektovali spoločenské a morálne problémy minulého režimu. Istotne poznal aj ‚čiernu sériu‘ slovenských dokumentov, ktoré vznikli pred okupáciou aj po nej. Všetky tie filmy boli spoločensky angažované a zodpovedali jeho názorom a teórii o ‚podvratnej kamere‘. Zorganizoval na tú tému medzinárodné sympóziom o dokumentárnom filme v Stuttgarte, ale aj úspešnú retrospektívu našich filmov v Lipsku či prehliadku slovenských hraných filmov v Berlíne. Cestoval s nimi po celom svete, premietal ich a hlavne o nich písal.“

Schlegel sa pritom zaujímal aj o tvorbu mladých filmárov a vďaka nemu sa napríklad v roku 1980 podarilo uviesť Balcov študentský film *Tri tony šťastia* v Oberhausene, kde mal úspech. Filmová a televízna fakulta VŠMU mu v roku 1998 udelila titul doctor honoris causa. ▲

► FOTO: Filmfestival-goeast.de

Čiernobiely film a čierno-biely svet

► Milan Černák

Filmové týždenníky ako žáner spravodajského filmu sú dnes vzácnosťou. Na Slovensku sa o ne vo svojich zbierkach stará Slovenský filmový ústav (SFÚ), ktorý ich v spolupráci so spravodajskou televíziou TA3 uvádza v jej programe. V mesačníku *Film.sk* ich čitateľom približuje Milan Černák, ktorý pôsobil ako dramaturg a režisér Spravodajského filmu.

Pred šesťdesiatimi rokmi bol film čiernobiely a pohľad na svet čierno-biely (politický pragmatik by poznamenal, že sa nič nezmenilo; zmenilo, dnes si svoje postavenie medzi čiernou a bielou slobodne vyberáte!). Treba (seba)kriticky konštatovať, že ani filmoví spravodajcovia sa takémuto schematickému hodnoteniu nevyhli.

Pravdaže, boli aj výnimky. Kritika poškodzovania a rozkrádania zariadenia železničných vagónov (č. 10) a ešte viac kritická irónia šotu o nehospodárnom využívaní stavebného dreva (č. 12) patria k výnimkám. Priznávali, že aj „náš“ svet má nedostatky, pravda, zapríčinili ich ešte „neuveďomelí“ súčasníci. Kritická kamera si všimla aj rozpadávajúci sa Benického kaštieľ v Hornej Mičinej (č. 13). Hoci ho potom dvakrát opravovali, po šesťdesiatich rokoch je v rovnakom stave! Prvoaprílový fejton (č. 14) o živote, v ktorom všetko funguje, ako má, bol úsmevným snom s trpkým prebudením...

Objektívne nebolo ľahké zostaviť pre divákov pútavý žurnál. Zaujímavosť zo zahraničia sa dostalo do bratislavskej redakcie minimum, všetky atraktívne uviazli v Prahe pre celoštátny žurnál. Tie, čo boli k dispozícii, sme volali „opičky“ – nuž, často to boli aj ozajstné opičky, ako tie fašiangové v Mníchove (č. 12).

Veľmi zriedka sa vyskytla príležitosť dostať sa s kamerou do cudziny (väčšinou ako privesok niektorého folklórneho súboru). A keď sa to podarilo, išlo vždy o nakrúcanie dokumentu, nuž na to boli iné štáby. Spravodajcovia ostali doma, nakrúcali na družstvách a (trochu) závideli. Všetky boli kamaráti, tak ako Paľo Gejdoš s Františkom Lukešom, ktorí okrem filmu (*O priateľstve*) nakrútili v Indii a na Cejlóne so SLUK-om aj dva šoty (č. 9 a 13).

Zo zahraničnopolitického spravodajstva nájdeme v kolekcii dve spomienky na „maďarské udalosti“ z jesene 1956: prví emigranti sa vrátili z Rakúska (č. 10) a v Budapešti došlo k súdному zúčtovaniu s kontrarevolucionármi (č. 12).

Izraelské vojská konečne odišli z Gazy a nahradili ich jednotky OSN (č. 14) – ale aby nebol pokoj, Británia vyskúšala v Austrálii vodíkovú bombu.

A pretože sú – tu a teraz – fašiangy a boli aj vtedy, oslávili ich na Záhorí v Borskom Mikuláši (č. 11) aj na veľkom cigánskom plesu v bratislavskom PKO (č. 12). Cigánsky ples už neexistuje a PKO takisto – takže stojí za to si ten šot pozrieť... ▲

FILMOVÉ TÝŽDENNÍKY NA TA3 – FEBRUÁR 2017

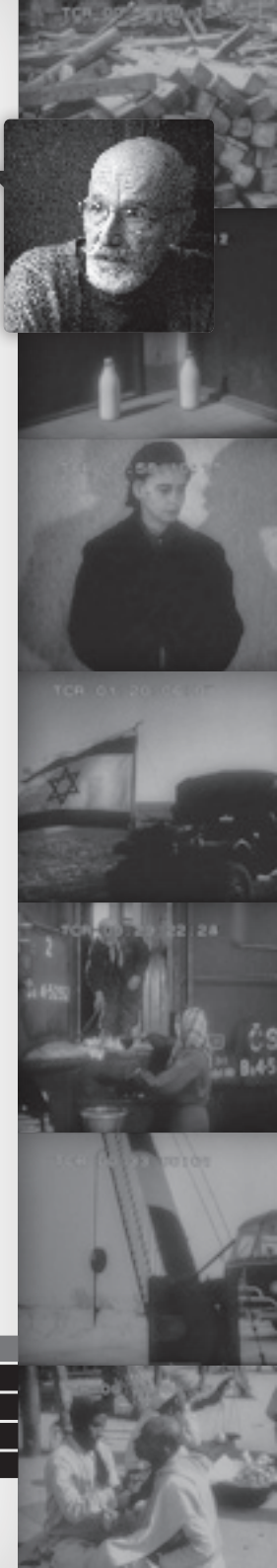
4. 2. – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 9/1957 a 10/1957 (repríza 5. 2. o 16.30 hod.)

11. 2. – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 11/1957 a 12/1957 (repríza 12. 2. o 16.30 hod.)

18. 2. – 14.30 hod. – Týždeň vo filme 13/1957 a 14/1957 (repríza 19. 2. o 16.30 hod.)

25. 2. – 14.35 hod. – Týždeň vo filme 15/1957 a 16/1957 (repríza 26. 2. o 16.35 hod.)

Zmena programu vyhradená!

KINO LUMIÈRE VO FEBRUÁRI: Československá nová vlna v skratke

Odporúča filmová
historička, vedúca
oddelenia kurátorov
Národného filmového
archívu v Prahe
Briana Čechová

Už vzhľadom na jeho tohtoročné životné jubileum myslíme teraz (v Bratislave i Prahe) na zrejme najslávnejšieho českého filmára v zahraničí Miloša Formana o niečo viac než zvyčajne. Retrospektívnymi prierezmi umelcovou tvorbou sa to hemží nielen v našich krajinách, čo je iba dobre, lebo ide o filmy, ktoré majú stále čo povedať a zároveň nás vždy spoľahlivo pobavia. Sama sa najradšej vraciam takmer na začiatok k Formanovmu celovečernému debutu *Černý Petr* (1963), ktorý jasne naznačuje, kadiaľ sa jeho čiernohumorne ladená a pritom ľudsky dojímavá tvorba bude uberať, či už to bude doma v Československu, alebo neskôr v Amerike. Pred pár rokmi som mala príležitosť tento film uvádzať v jednom klubovom kine v Hel-sinkách a trochu som sa obávala, či severania porozumejú nášmu špecifickému humoru. Moje obavy sa však ukázali ako celkom zbytočné. Diváci opúšťali kino rozsmiatí a veselo na seba hulákali: „Ahóóóó! Počuješ ten rozdiel?“

To pri sledovaní surovej dystopickej vízie života na Zemi po bližšie nedefinovanej katastrofe vo filme Jana Schmidta *Konec srpna v hotelu Ozon* (1966) nájdeme dôvod na úsmev len ťažko, je však pozoruhodné, že ani táto novovlnová klasika nijako nezostarla. Ba naopak, je dosť možné, že teraz budeme so skupinkou dievčat, ktoré prežili, hľadať zaviate stopy zmarených ľudských životov ešte o niečo naliehavejšie, než to pociťovali diváci v 60. rokoch. Režisér Schmidt ku kongeniálnemu scenáru svojho spolužiaka Pavla Juráčka poznamenal: „*Je to fikcia, ktorá uvažuje nad jednou z mnohých možností, ako by to raz mohlo vyzerať. Ide o predstavu situácie, ako by sa v takej dobe správali ľudia, pokiaľ by sa ešte vôbec ľuďmi mohli nazývať. Tých osem dievčat, ktoré nemajú spomienky na svet pred katastrofou, je odkázaných len na seba, žijú zo dňa na deň a vracajú sa tak k primitívnemu spôsobu života.*“

V 50. a 60. rokoch 20. storočia absolvovalo katedru réžie na pražskej FAMU aj niekoľko slovenských kolegov, bez ktorých by československá nová vlna rozhodne nebola úplná, a medzi nimi bola neprehliadnuteľná osobnosť Ela Havettu. Je nabytočné, aby Češka poučovala slovenské publikum o kľúčovej osobnosti jeho kinematografie, a tak dovoľte len stručné vyjadrenie pocitu. *Slávnosť v botanickej záhrade* (1969) pre mňa predstavuje zážitok divokého karnevalového víru. Mám rada, keď filmové postavy majú krídla, prenesene i naozaj, zároveň sa však úplne stotožňujem s myšlienkou, ktorú nám režisér – tomu farbistému huriavku akoby navzdory – predkladá: človek sa túla a myslí si, že je slobodný, a potom pochopí, že sloboda je rodina a kus zeme pod vlastnými nohami. ▲

Slávnosť v botanickej záhrade • archív SFÚ

KINO
LUMIÈRE

KINO
SLOVENSKEHO
FILMOVÉHO
ÚSTAVU

ŠPITÁLSKA UL. 4
BRATISLAVA

FEBRUÁR 2017

- 3. 2. 1922 **Andrej Lettrich** – režisér, scenárista (zomrel 7. 9. 1993)
- 4. 2. 1922 **František Hudek** – herec (zomrel 9. 6. 1982)
- 8. 2. 1912 **Šimon Jurovský** – hudobný skladateľ (zomrel 8. 11. 1963)
- 8. 2. 1942 **Jozef Ciller** – scénograf, kostýmový výtvarník
- 10. 2. 1957 **Peter Čanecký** – scénický a kostýmový výtvarník
- 11. 2. 1927 **Anton Baláž** – herec (zomrel 1. 1. 1997)
- 12. 2. 1907 **Jozef Kot st.** – filmový organizátor (zomrel 10. 5. 1985)
- 12. 2. 1912 **Josef Míček** – kameraman (zomrel 21. 1. 1957)
- 12. 2. 1922 **Erna Suchánová** – scenáristka (zomrela 4. 6. 2015)
- 14. 2. 1942 **Stanislav Možný** – vedúci výpravy (zomrel 5. 1. 2014)
- 18. 2. 1942 **František Jurišič** – animátor, režisér
- 19. 2. 1957 **Ludovít Labík** – filmový strihač
- 25. 2. 1922 **Pavol Bauma** – filmový pracovník (zomrel 7. 6. 2010)
- 25. 2. 1927 **Alexander Pallós** – zvukový majster (zomrel 5. 6. 1989)
- 26. 2. 1947 **Jiří Fojtík** – kameraman
- 28. 2. 1922 **Alexander Kuzma** – vedúci výroby (zomrel 14. 11. 2012)

zdroj: Kalendár filmových výročí 2017

▪ Interná publikácia Slovenského filmového ústavu (SFÚ)

► zostavila **Renáta Šmatláková**

Slovenská kinematografia prišla o Petra Záchenského

Vo veku 81 rokov zomrel 1. januára 2017 slovenský režisér a kameraman Peter Záchenský. V pozícii kameramana spolupracoval na dokumentárnych snímkach popredných osobností, ako bol Martin Slivka (*Balada v dreve, Etudy o človeku zo slovenskej gotiky*), Vojtech Andreášsky (*Vyrástli z dreva, Horiace samoty*) či Jozef Zachar (*Stredoveká plastika*). Samostatne nakrúcal od druhej polovice 70. rokov, medzi jeho dokumenty patria napríklad tituly *Hľadanie výrazu, Diagnóza maliar, Majster, Ad revidendum, Operačný deň, Šanca alebo Umenie vzdoru*.

► dan

Zomrel Jean-Loup Passek

Dňa 4. decembra 2016 zomrel v Paríži vo veku 80 rokov významný francúzsky filmový kritik, historik, organizátor Jean-Loup Passek. Celý svoj aktívny život bol propagátorom slovenskej kinematografie vo Francúzsku. Na festivale v La Rochelle, ktorý založil, uviedol retrospektívy režisérov Dušana Hanáka, Juraja Jakubiska a Štefana Uhra. Z jeho podnetu sa v rokoch 1996 až 1997 v Centre Pompidou v Paríži konala rozsiahla retrospektíva (150 titulov) slovenských a českých filmov. Slovenské snímky propagoval aj na mnohých menších podujatiach. V poslednom období bol odborným poradcom parížskeho vydavateľstva Malavida pri vydávaní slovenských filmov na DVD.

► Viera Ďuricová

► www.csfilm.cz, www.filmpost.cz

TELEVÍZIA ČESKÝCH A SLOVENSÝCH FILMOV

Slovenské pondelky 2017

6. 2. ► 22.00 • **V hodine dvanásť**

► J. Medveď, A. Lettrich, 1958, 81 min.

13. 2. ► 22.00 • **V rannej hmle** ► J. Zeman, 1990, 104 min.

20. 2. ► 22.00 • **Muž, ktorý sa nevrátil**

► P. Solan, 1959, 85 min.

27. 2. ► 22.00 • **Pieseň o sivom holubovi**

► S. Barabáš, 1961, 99 min.

Zmena programu vyhradená!

FILMOVÉ FESTIVALY A PREHLIADKY NA SLOVENSKU V ROKU 2017

Scandi

(3. ročník, 25. – 29. 1. 2017, Bratislava, Košice, Martin, Liptovský Mikuláš, Sereď, Trenčín, Trnava, Nitra, Modra, Nové Zámky, Poprad, Prešov, Spišská Nová Ves)

Prehliadka súčasnej severskej kinematografie, ktorú organizuje Film Europe Media Company, prináša výber najnovších filmov z Dánska, zo Švédska, z Nórska a z Fínska. Škandinávská filmová produkcia je žánrovo pestrá, snímky sú divácky atraktívne a mnohé z nich sa zároveň uvádzajú a oceňujú na prestížnych festivaloch. Prehliadka má ukázať bohatosť, univerzálnosť a životaschopnosť severskej kinematografie. Scandi 3 má štyri sekcie: Scandi premiéry, Scandi komédie, Scandi deti a Best of Scandi.

► **KONTAKT:** Film Europe, s. r. o., Matúškova 2148/10, 831 01 Bratislava
tel.: +421 2 5463 0049, e-mail: info@filmeurope.eu, dagmar.krepopova@filmeurope.eu (Dagmar Krepopová),
www.filmeurope.sk, http://scandi.filmeurope.eu/sk/

Filmový seminár 4 živly

(6. ročník zimného filmového seminára, 24. – 26. 2. 2017, téma: osud
19. ročník letného filmového seminára, 9. – 13. 8. 2017, téma: viera, Banská Štiavnica)

Letný filmový seminár 4 živly patrí medzi najstaršie slovenské filmové podujatia. Ponúka bohatý program zastrešený jednou témou, spája hrané, dokumentárne, animované a experimentálne filmy, celovečerné aj krátkometrážne, aby vďaka nim umožnil publiku nazrieť na tému z čo najväčšieho množstva uhlov pohľadu. Filmové projekcie sa konajú na viacerých netradičných miestach. Okrem filmového programu ponúkajú 4 živly aj množstvo sprievodných podujatí zameraných na neformálne vzdelávanie. Hostia z radov filmárov a filmových teoretikov pripravujú master classy, komentované projekcie a prezentácie. K letnej verzii seminára pribudla v roku 2012 zimná. Tá vyberá z celoročnej témy jednu dôležitú podtému, ktorej venuje o čosi komornejší program.

► **KONTAKT:** OZ štyri živly, Legionárska 15, 831 04 Bratislava
tel.: +421 907 475 986, e-mail: 4zivly@gmail.com, 4zivly@4zivly.sk (Ondrej Starinský), www.4zivly.sk

Medzinárodný festival filmových klubov Febiofest

(24. ročník, 2. 3. – 7. 4. 2017, Bratislava (2. – 8. 3.), Košice, Prešov, Martin, Banská Bystrica, Levice, Trnava, Trenčín, Prievidza, Kežmarok, Poprad)

Program MFFK Febiofest je zameraný predovšetkým na slovenskú kinematografiu a kinematografie susedných krajín. Zmyslom festivalu je syntéza progresívnych síl v súčasnej národnej kinematografii a vytvorenie priestoru na dialóg medzi reprezentantmi audiovizuálnej tvorby krajín V4. Festival je počtou súčasnej, ale aj archívnej klubovej kinematografii. Kľúčovou programovou sekciovou zostáva súťaž krátkych filmov V srdci Európy. Ide o súťaž hraných, dokumentárnych a animovaných filmov s dĺžkou do 30 minút, ktoré vznikli v období uplynulých dvoch rokov. Súťaž je opäť zameraná na filmy z krajín V4 a z Rakúska. Ďalšie sekcie sa venujú najnovším trendom tohto regiónu a zároveň archívnym, profilovým retrospektívnym sekciam a zvláštnym uvedeniám. Festival má aj sekciovú Filmový kabinet detom. Program doplnia sprievodné podujatia Works in Progress a ďalšie industry aktivity. Filmy bolo možné prihlasovať do 31. 1.

► **KONTAKT:** Asociácia slovenských filmových klubov, o. z., Brnianska 33, 811 04 Bratislava
tel.: +421 2 5465 2018, e-mail: dubecka@asfk.sk (Silvia Dubecká), www.febiofest.sk

Crème de la crème – Týždeň francúzskeho filmu

(4. ročník, 22. – 28. 3. 2017, Bratislava + 15 miest na Slovensku)

Podujatie Crème de la crème organizuje Francúzsky inštitút na Slovensku v spolupráci so spoločnosťou Film Europe Media Company. Milovníci francúzskeho filmu sa môžu tešiť na novinky, ktoré predstavujú kvalitnú, žánrovo pestrú a divácky atraktívnu kinematografiu. Prehliadka má 3 sekcie: Crème de la crème – aktuálne, Crème de la crème – návraty a Crème de la crème pre deti.

► **KONTAKT:** Film Europe, s. r. o., Matúškova 2148/10, 831 01 Bratislava
tel.: +421 2 5463 0049, e-mail: info@filmeurope.eu, dagmar.krepopova@filmeurope.eu (Dagmar Krepopová),
www.filmeurope.sk, www.cremedelacreme.filmeurope.eu

Týždeň slovenského filmu

(3. ročník, 3. – 9. 4. 2017, Bratislava)

Týždeň slovenského filmu je každoročná prehliadka domácej tvorby posledného roku. Divákovi má počas siedmich dní priblížiť aktuálnu slovenskú kinematografiu a zároveň vytvára unikátny priestor na dialóg medzi publikom, filmovými tvorcami a teore-

tikmi. Tretí ročník podujatia ponúkne vo svojom programe všetky hrané, dokumentárne aj animované snímky, ktoré mali kino-premiéru v roku 2016. Jeho súčasťou však budú aj master classy domácich tvorcov a verejne prístupné diskusie venované flexii minuloročnej slovenskej filmovej tvorby. Partnermi podujatia sú RTVS, SFÚ, Nadácia Tatra banky, Slovenská pošta, LITA. Podujatie finančne podporil Audiovizuálny fond.

► **KONTAKT:** Slovenská filmová a televízna akadémia, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava
tel.: +421 948 052 800, e-mail: sfta@sfta.sk (Silvia Dydňanská), www.tyzdenfilmu.sk, www.sfta.sk

Ozveny Týždňa slovenského filmu

(2. ročník, apríl – máj 2017, Bratislava, Trnava, Nitra, Banská Bystrica, Žilina, Martin, Spišská Nová Ves, Košice)
Prehliadka Týždeň slovenského filmu prináša projekcie aktuálnych domácich filmov do Bratislavy, jej ozveny však budete môcť počuť a vidieť aj mimo hlavného mesta. Dramaturgia filmových klubov a kín si môžu voľiť z programu podujatia filmy podľa vlastného výberu.

► **KONTAKT:** Slovenská filmová a televízna akadémia, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava
tel.: +421 948 052 800, e-mail: sfta@sfta.sk (Silvia Dydňanská), www.tyzdenfilmu.sk, www.sfta.sk

Slnko v sieti

(7. ročník, 7. 4. 2017, Bratislava)

Spoločenským vrcholom prehliadky Týždeň slovenského filmu bude slávnostné odovzdávanie národných filmových cien Slnko v sieti, ktoré sa uskutoční v bratislavskej Starej tržnici a v priamom prenose ho na Jednotke odvysielala RTVS. Národnými filmovými cenami odmeňuje Slovenská filmová a televízna akadémia najkvalitnejšie filmy a tvorivé výkony uplynulého roka, počas slávnostného večera však odovzdáva aj ocenenie za výnimočný prínos slovenskej kinematografii. Nominácie na ocenenie vyhlási akadémia v marci a v dňoch 30. a 31. marca sa tieto filmy premienu v Kine Lumiére v Bratislave. Novinkou 7. ročníka udeľovania národnej ceny bude vyhlásenie divácky najobľúbenejšieho filmu roku 2016, ktorý hlasovaním vyberie verejnosť. Partnermi podujatia sú RTVS, SFÚ, Nadácia Tatra banky, Slovenská pošta, LITA. Podujatie finančne podporil Audiovizuálny fond.

► **KONTAKT:** Slovenská filmová a televízna akadémia, Grösslingová 32, 811 09 Bratislava
tel.: +421 948 052 800, e-mail: sfta@sfta.sk (Silvia Dydňanská), www.slnkovsieti.sk, www.sfta.sk

[fjúžn]

(12. ročník, 21. – 28. 4. 2017, Bratislava)

Multizánrový festival [fjúžn] je najväčším podujatím zameraným na migráciu a cudzincov na Slovensku. Témou tohto ročníka bude integrácia. Pre širokú verejnosť plánujeme opäť mnoho kultúrnych podujatí od koncertov, výstav a tanečných predstavení cez divadelné vystúpenia a filmové projekcie až po diskusie a rôzne neformálne a komunitné stretnutia a podujatia. Festival poskytne jedinečnú príležitosť prenikať do sveta nových menších, migrantov a cudzincov žijúcich u nás a do ich kultúry.

► **KONTAKT:** Nadácia Milana Šimečku, Panenská 4, 811 03 Bratislava
tel.: +421 907 295 678, e-mail: brix@nadaciamsk (Martin Brix), www.fjuzn.sk

Medzinárodný filmový festival Ekotopfilm – Envirofilm

(44. ročník – Ekotopfilm, 22. ročník – Envirofilm, 22. – 26. 5. 2017, Bratislava, Banská Bystrica)

Festival je zameraný na trvalo udržateľný rozvoj a ochranu životného prostredia. Návštevníci sa môžu tešiť na čerstvý výber dokumentárnych filmov z celého sveta aj na sprievodný program plný zaujímavých diskusií na aktuálne témy. Festival je otvorený pre každú vekovú skupinu, pripravený je aj pútavý program pre školy. Diváci majú na festival voľný vstup. Filmy je možné prihlasovať do 20. 2. 2017.

► **KONTAKT:** Ekotopfilm, s. r. o., Zadanajská cesta 12, 851 01 Bratislava
tel.: +421 903 651 987, e-mail: info@ekotopfilm.sk (Tereza Gemeranová), www.ekotopfilm.sk

Bažant Kinematograf – letné filmové premietania pod holým nebom

(jún – september 2017, vyše 30 miest na Slovensku)

Bažant Kinematograf je putovná filmová prehliadka, ktorá sa koná od roku 2003. Počas letných mesiacov po celom Slovensku premieťa z dvoch „retroautobusov“ vybavených na profesionálne premietanie. Projekcie sa konajú pod holým nebom, prevažne na námestiach v historických centrách väčších miest. Zastávky trvajú 4 až 5 dní a každý večer sa premieťa jeden krátky a jeden celovečerný film. Podujatie je istou alternatívou ku klasickej kinodistribúcii, nie však jej konkurenciou. Predstavuje nové a pripomína aj staršie snímky reprezentujúce domácu kinematografiu. Vo všetkých prípadoch ide o tituly, ktoré už majú za sebou distribúciu v tradičných kinách. Vstup na všetky projekcie je voľný.

► **KONTAKT:** Kinematograf, s. r. o., Grösslingová 63, 811 09 Bratislava
tel.: +421 905 639 429, e-mail: lubica@kinematograf.sk (Lubica Orechovská), www.kinematograf.sk

Medzinárodný festival lokálnych televízií Zlatý žobrák

(23. ročník, 7. – 10. 6. 2017, Košice)

Medzinárodný festival lokálnych televízií je jediný svojho druhu v Európe. Má niekoľko častí. V sekcii Lokálne televízie, produkč-

né spoločnosti a mladí autori sa odovzdáva hlavná cena Zlatý žobrák. Druhou časťou je Košický filmový festival – výber najzaujímavejších filmov z celej Európy, ktoré diváci v bežných kinách nenajú. V rámci festivalu sa organizujú pracovné stretnutia a sprievodné kultúrne podujatia pod názvom Esencia Košíc. Filmy je možné prihlasať do 31. 3. 2017.

► **KONTAKT:** Nadácia City TV/City TV Foundation, Jesenského 12, 040 01 Košice
tel.: +421 905 966 649, e-mail: eva@festival.sk (Eva Dėkanovská), www.festival.sk

Cineama – celoštátna postupová súťaž amatérskej filmovej tvorby

(25. ročník, 9. – 11. 6. 2017, Nitra)

Cineama sa koná každoročne, nie je tematicky vymedzená, prebieha v troch vekových a šiestich žánrových skupinách. Odporúčaná dĺžka filmov je do 20 minút. Filmy do súťaže môžu autori prihlasovať v mieste svojho bydliska a postupujú z okresného cez krajské až do celoštátneho kola. Súťažné diela posudzuje päťčlenná odborná porota, ktorá jednotlivé snímky verejne analyzuje na odbornom rozborovom seminári. Z ocenených titulov vytvorí kolekciu, ktorá reprezentuje Slovensko na podobnej súťaži v Česku a na Svetovom festivale a kongrese UNICA. Filmy do celoštátneho kola je možné prihlasovať do 15. 4. 2017.

► **KONTAKT:** Národné osvetové centrum, Nám. SNP 12, 812 34 Bratislava
tel.: +421 2 2047 1245, e-mail: zuzana.skoludova@nocka.sk (Zuzana Školudová), www.nocka.sk
Krajské osvetové stredisko v Nitre, Fatranská 3, 949 01 Nitra
tel.: 0911 540 018, e-mail: zdenka.smreckova@kosnr.sk, www.kosnr.sk

Art Film Fest Košice

(25. ročník, 16. – 24. 6. 2017, Košice)

Art Film Fest je jedným z najväčších a najnavštevovanejších filmových podujatí na Slovensku. Ponúka mnohostranný priestor na prezentáciu diel najnovšej svetovej kinematografie, významných titulov filmovej histórie a v neposlednom rade aj bilančne rozsiahlu prehliadku snímok slovenského audiovizuálneho prostredia za ostatný rok. Festival sa bude konať bez prerušenia už 25. rok. Snímky do medzinárodnej súťaže hraných filmov a medzinárodnej súťaže krátkych filmov je možné prihlasovať do 31. 3. 2017.

► **KONTAKT:** Art Film Fest, s. r. o., Tomášikova 30 C, 821 04 Bratislava
tel.: +421 2 2085 5100, e-mail: artfilmfest@artfilmfest.sk (Erika Paulinská), www.artfilmfest.sk

Medzinárodný festival animovaných filmov stredných škôl Animofest

(12. ročník, 20. 6. 2017, Bratislava)

Zámerom Animofestu je poskytnúť študentom SSUŠ animovanej tvorby priestor na konfrontáciu s tvorbou študentov stredných škôl na Slovensku a vo svete, rozširovať povedomie o animovanej tvorbe v tejto vekovej kategórii, podporovať spoluprácu a výmenu skúseností na poli animovanej tvorby v medzinárodnom kontexte. Filmy je možné prihlasovať do 10. 6. 2017.

► **KONTAKT:** Súkromná stredná umelecká škola animovanej tvorby, Vlastenecké nám. 1, 851 01 Bratislava
tel.: +421 2 6241 1668, +421 2 6252 4312, e-mail: uat@uat.sk (Viera Zavarčíková), www.uat.sk

Medzinárodný súťažný festival hraných filmov stredných škôl UAT FILM

(2. ročník, 20. 6. 2017, Bratislava)

UAT Film je súčasťou Animofestu. Prezentácia slovenských aj zahraničných snímok na UAT Filme dáva študentom spätnú väzbu, ktorá je pre ich rozvoj a tvorbu nevyhnutná. Filmy je možné prihlasovať do 10. 6. 2017.

► **KONTAKT:** Súkromná stredná umelecká škola animovanej tvorby, Vlastenecké nám. 1, 851 01 Bratislava
tel.: +421 2 6241 1668, +421 2 6252 4312, e-mail: uat@uat.sk (Viera Zavarčíková), www.uat.sk

Medzinárodný filmový festival Trenčianske Teplice

(2. ročník, 23. 6. – 2. 7. 2017, Trenčianske Teplice)

Festival ponúka niekoľko tematických sekcií, súťažnú prehliadku krátkych a stredometrážnych diel študentov filmových škôl a súťažnú sekciu nezávislého filmu Oneself. Svojím programom reflektuje filmovú históriu aj súčasnosť a prináša nielen divácky prístupnejšie, ale aj objavné snímky, ktorých autori sa snažia o posun tradičného filmového jazyka a nové formy prezentácie audiovizuálnych diel. Poslaním festivalu je prispieť k rozvoju poznania svetovej, no hlavne európskej filmovej kultúry. Festival sa zameria aj na výchovu mladej a najmladšej generácie v sekcii Od digitálnej demencie ku skutočným príbehom a životným hodnotám. MFF Trenčianske Teplice je dôležitou kultúrnou udalosťou, ktorá už štvrté storočia obohacuje kultúrny život v kúpeľnom meste, v regióne i na Slovensku.

► **KONTAKT:** Občianske združenie IFF Trenčianske Teplice, Moyzesova 4, 811 05 Bratislava
Sídlo v Trenčianskych Tepliciach: M. R. Štefánika 4, 914 51 Trenčianske Teplice
tel.: +421 915 754 666, e-mail: zuzana.hackerova@festivalteplce.sk, produktcia@festivalteplce.sk (Štefan Škultéty), www.festivalteplce.sk, www.iff.tsk

Medzinárodný festival animácie Fest Anča

(10. ročník, 29. 6. – 2. 7. 2017, Žilina)

Fest Anča je jediný slovenský multimedálny festival so zameraním na animovaný film predovšetkým pre dospelého diváka. Jeho cieľom je zvyšovať povedomie o animovanom filme ako o plnohodnotnej umeleckej forme a vzdelávať o rôznych podobách animácie. Hlavný program festivalu zahŕňa výber tých najdôležitejších animovaných filmov za posledné dva roky a predstavuje umelecký, produkčne či historicky významné diela zo súčasnosti a z dejín animovaného filmu. Okrem medzinárodnej súťaže, tematických a špeciálnych fokusov ponúka Fest Anča aj Game Days, prednášky, výstavy, workshopy, koncerty, premietania pre deti a ďalšie sprievodné akcie, ako sú Pecha Kucha Ancha a Animation Karaoke Battle. Filmy je možné prihlasovať do 26. 2. 2017.

► **KONTAKT:** o. z. Anča, Štefánikova 16, 811 04 Bratislava
tel.: +421 904 979 440, e-mail: maros@festanca.sk (Maroš Brojo), www.festanca.sk

HAH, Hraný amatérsky humor – festival humorných amatérskych filmov

(27. ročník, 28. – 30. 7. 2017, Dolná Strehová)

Súťažná prehliadka amatérskych filmov s humornou a satirickou tematikou. Súťaž je určená pre autorov zo Slovenska a z Česka. Maximálna dĺžka prihlásených filmov je 7 minút. Súťaží sa o Zlatú, Striebornú a Bronzovú rúru. Víťazné snímky vyberajú hlasovaním diváci. Filmy je možné prihlasovať do 30. 6. 2017.

► **KONTAKT:** Hontiansko-ipeľské osvetové stredisko, Nám. A. H. Škultétyho 5, 990 01 Veľký Krtíš
tel.: +421 905 350 519, e-mail: ivredik@gmail.sk, (Ivan Vredik), www.h-ios.sk

Projekt 100 – putovná filmová a edukatívna prehliadka

(23. ročník, september 2017 – február 2018, 70 miest na Slovensku)

Projekt 100 je najväčšia putovná edukatívna prehliadka na Slovensku. Predstavuje divákovi po celom Slovensku výber desiatich výnimočných filmových diel svetovej kinematografie, obohatený o krátke slovenské diela či špeciálne uvedenia. Podstatou prehliadky je prezentácia mimoriadnych filmov zo zlatého fondu svetovej kinematografie v konfrontácii s najnovšími dielami tvorcov (vrátane slovenských), ktorí získavajú ocenenia na najprestížnejších festivaloch. Projekt 100 je významnou súčasťou filmovej kultúry a vzdelávania na Slovensku.

► **KONTAKT:** Asociácia slovenských filmových klubov, Brnianska 33, 811 04 Bratislava
tel.: +421 2 5465 2018, e-mail: asfk@asfk.sk (Silvia Dubecká), www.asfk.sk

Filmový kabinet deťom – interaktívny workshop

(3. ročník, 2. 9. 2017 – 30. 6. 2018, Bratislava a ďalšie slovenské mestá)

Interaktívna prednáška sa venuje animovanému filmu a je určená žiakom a pedagógom prvého stupňa základných škôl. Lektori na nej predstavujú slovenský animovaný film a jeho tvorcov, učia deti pochopiť princíp animácie. Pásmo slovenských animovaných filmov reflektuje súčasných, ale aj starších slovenských animátorov a je zostavené z DVD *Slovenský animovaný film a Virvar*. Teoretická časť je venovaná prezentácii rôznych animačných techník. Pre pedagógov je pripravený metodický materiál, slúžiaci ako edukatívna pomôcka pri ďalšej práci s témou animácie v škole.

► **KONTAKT:** Asociácia slovenských filmových klubov, o. z., Brnianska 33, 811 04 Bratislava
tel.: +421 2 5465 2018, e-mail: mlíchova@asfk.sk (Martina Mlichová), www.asfk.sk

Medzinárodný filmový festival Cinematik Piešťany

(12. ročník, 11. – 17. 9. 2017, Piešťany)

MFF Cinematik vznikol v roku 2006, koná sa každoročne v Piešťanoch a patrí medzi najväčšie filmové podujatia na Slovensku. Divákovi prináša stovku celovečerných a krátkometrážnych filmov s dôrazom na európsku a slovenskú kinematografiu. Festival organizuje dve súťažné sekcie s medzinárodnými porotami, množstvo informatívnych sekcií, seminára a master classy a ďalší program. Predstavuje medzinárodnú platformu na prezentáciu a propagáciu slovenského filmu, hlavne dokumentárneho. Je členom prestížnej svetovej siete festivalov a distribútorov Eye on Films. Snímky je možné prihlasovať do 15. 6. 2017.

► **KONTAKT:** Cinematik, s. r. o., Bitúnková 1453/23, 900 31 Stupava
tel.: +421 948 445 565, e-mail: info@cinematik.sk (Tomáš Klenovský), www.cinematik.sk

LOToS Workshop 2017

(19. ročník, september/október 2017, Martin)

Prehliadka tvorby lokálnych a regionálnych TV staníc Slovenska, združených v spolku LOToS. Aktuálne je v spolku 36 členských televízií. Súťaží sa v kategóriách spravodajstvo, publicistika, dokument a reklama. Súčasťou prehliadky sú rozborové prihlásených príspevkov zo strany odbornej poroty. Prehliadku podporuje Literárny fond SR.

► **KONTAKT:** LOToS spolok lokálnych TV staníc Slovenska, Jánošíkova 10, 97251 Handlová
tel.: +421 905 383 591, e-mail: spoloklotos@gmail.com (Dana Reindlová), www.lotos.sk

Be2Can

(4. ročník, október 2017, Bratislava + 19 miest na Slovensku)

Be2Can je výberová prehliadka prvotriednych filmov z troch najprestížnejších svetových festivalov – Benátky, Cannes, Berli-

nale –, ktorá využíva princíp multiplatformovej distribúcie prostredníctvom kina, TV, VoD a DVD. Jej cieľom je dostať k divákovi filmy, ktoré ponúkajú pohľad do aktuálneho festivalového diania a v bežnej distribúcii chýbajú. Neobmedzuje sa len na „uvádzanie“ filmov, jej cieľom je kritická selekcia a diskusia nielen o filmoch samotných, ale aj o festivaloch, ich dramaturgii, politike a cenách. Be2Can funguje súčasne ako filmová prehliadka, kritická platforma i diskusné fórum.

► **KONTAKT:** Film Europe, s. r. o., Matúškova 2148/10, 831 01 Bratislava
tel.: +421 2 5463 0049, e-mail: info@filmeurope.eu, dagmar.krepopova@filmeurope.eu (Dagmar Krepopová),
www.filmeeurope.sk, www.be2can.eu, http://www.be2can.eu/sk/uvod

Medzinárodný festival potápačských filmov (MFPF)

(32. ročník, október 2017, Vysoké Tatry)

MFPF prezentuje filmové a fotografické súťažné diela, ktoré musia obsahovať minimálne 40 percent záberov spod vodnej hladiny. Cieľom festivalu je nastoliť pravdivý pohľad na vodný ekosystém, či už na globálnej úrovni (oceány, moria), alebo na lokálnej – ekosystém riek, jazier a malých tokov. To umožňuje divákovi utvárať si vlastný názor a hlbšie pochopiť jedinečnosť prostredia, v ktorom žijú, a takisto ich to vedie k ekologickému mysleniu a konaniu.

► **KONTAKT:** Potápačský klub Vodnár/Pavel Svitánek, Námestie sv. Egidia 3/5, 058 01 Poprad
tel.: +421 903 607 025, e-mail: mfpf.eu@gmail.com, svitanek.p@gmail.com (Pavel Svitánek), www.mfpf.eu

Agrofilm – medzinárodný filmový festival s tematikou poľnohospodárstva a rozvoja vidieka

(33. ročník, 2. – 7. 10. 2017, Nitra, Lužianky, Zvolen, Košice)

Cieľom Agrofilmu je audiovizuálnou formou oboznamovať širokú odbornú aj laickú verejnosť s najnovšími poznatkami vedy, výskumu, vývoja a praxe v oblasti poľnohospodárstva, potravinárstva, výživy obyvateľstva, problematiky vidieka a života jeho obyvateľstva, ochrany prírodných zdrojov a zvyšovania kvality života ľudí. Festival je zameraný na priority rezortu pôdohospodárstva, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR je jeho gestorom. Filmy je možné prihlasovať do 30. 6. 2017.

► **KONTAKT:** Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum (NPPC) – Výskumný ústav živočíšnej výroby, Hlohovecká 2, 95141 Lužianky
tel.: +421 37 6546 126, +421 901 785 458, e-mail: pastierikova@nppc.sk (Nina Pastieriková), www.agrofilm.sk

POCITY FILM 2017 – Prešovský filmový festival

(8. ročník, 10. – 15. 10. 2017, Prešov)

Festival predstavuje jediné podujatie svojho druhu v meste Prešov a jeho okolí. Prináša jedinečnú dramaturgiu s dôrazom na umelecký a kultúrny potenciál filmových diel zo slovenskej aj z európskej produkcie a je funkčnou alternatívou k bežnej distribúcii multiplexových kín. Jedným z základných dramaturgických cieľov je sprístupnenie súčasných slovenských filmových diel divákovi a udržiavanie povedomia o aktuálnej slovenskej tvorbe. Festival dáva priestor aj mladým umelcom z regiónu a prezentuje i výbery krátkych filmov z festivalov zo Slovenska a z krajín V4.

► **KONTAKT:** PO.CITY, o. z., Royova 2, 080 05, Prešov
tel.: +421 907 227 329, e-mail: info@po-city.sk (Nina Šilanová), www.po-city.sk

Medzinárodný festival horských filmov Poprad

(25. ročník, 11. – 15. 10. 2017, Poprad, Kežmarok, Spišská Nová Ves)

Festival ponúka medzinárodnú súťažnú prehliadku filmových diel orientovaných na spoznávanie športového i každodenného života ľudí v horskom prostredí, diela vyzdvihujúce krásy horskej flóry a fauny, ochranu prírody, životného prostredia a tradičnej kultúry iných národov. Najnovšie horské filmy od profesionálnych aj amatérskych tvorcov z celého sveta hodnotí medzinárodná porota. Okrem filmov festival ponúka divákovi multimediálne besedy s významnými osobnosťami spoločenského a športového života, fotografické výstavy a príležitosti na rozvoj medzinárodných vzťahov v oblasti kultúry a filmu. Filmy je možné prihlasovať do 31. 7. 2017.

► **KONTAKT:** Horský film Poprad, n. f., Nábřeží Jána Pavla II. 2802/3, 058 01 Poprad
tel.: +421 52 772 1060, e-mail: horskyfilm@slovanet.sk, horskyfilmpoprad@gmail.com (Mária Hámor), www.mfhf.sk

Medzinárodný festival dokumentárnych filmov Jeden svet

(18. ročník, 12. – 17. 10. 2017, Bratislava a ďalšie mestá na Slovensku)

Festival Jeden svet je jediným kultúrno-vzdelávacím podujatím na Slovensku, ktoré sa komplexne zaoberá ľudskoprávnymi, sociálnymi a globálnymi témami. Každoročne prezentuje okolo 60 dokumentárnych filmov prevažne zahraničnej produkcie, vyše desiatky diskusií na aktuálne témy a fotografické výstavy. V rámci festivalu prebieha medzinárodná súťaž a súťaž slovenských dokumentárnych filmov. Snímky je možné prihlasovať priebežne počas celého roka.

► **KONTAKT:** Človek v ohrození, n. o., Baštová 5, 811 03 Bratislava
tel.: +421 907 688 688, e-mail: nora.benakova@clokevohrozeni.sk (Nora Beňáková),
www.jedensvet.sk, www.clovekvohrozeni.sk

Filmový festival inakosti

(11. ročník, 25. – 29. 10. 2017, Bratislava)

Filmový festival inakosti (FFi) je festivalom pre lesby, gejoy, bisexuálnych, intersexuálnych a transrodových ľudí, ich rodiny, deti a priateľov. Festival voľne nadväzuje na tradíciu gay festivalov na Slovensku, ktoré sa konali v rokoch 1996 až 2001. Od roku 2007 ho na ročnej báze pripravuje Iniciatíva Inakost'. FFi vznikol preto, aby kultivovane, prezentovaním kvalitných diel svetovej a domácej kinematografie, šíril osvetu v oblasti tolerancie a akceptácie LGBTI osôb. Filmy je možné prihlasovať do 31. 8. 2017.

► **KONTAKT:** Iniciatíva Inakost', Rajska 4, 811 08 Bratislava
tel.: +421 907 497 758, e-mail: info@ffi.sk (Ján Šajban), www.ffi.sk, www.cinepass.sk/ffi

Festival študentských filmov Áčko

(21. ročník, 25. – 28. 10. 2017, Bratislava)

Festival Áčko sa snaží upriamiť pozornosť na študentské filmy, jeho program je primárne zameraný na prezentáciu aktuálnej tvorby poslucháčov FTF VŠMU v Bratislave, ale reflektuje aj iné vzdelávacie inštitúcie tohto typu. Zároveň otvára diskusiu medzi študentmi a odborníkmi o aktuálnom stave a smerovaní filmovej tvorby.

► **KONTAKT:** Filmová a televízna fakulta VŠMU, Svoradova 2/A, 813 01, Bratislava
tel.: +421 908 182 278, e-mail: pivovarnikr@gmail.com (Roman Pivovarník), www.festivalacko.sk, www.ftf.vsmu.sk

Festival slobody

(7. ročník, 6. – 12. 11. 2017, Bratislava)

Festival slobody je multizárodný medzinárodný festival, ktorý pripomína a analyzuje obdobie neslobody na Slovensku. Prináša množstvo zaujímavých filmov a divadelných hier, výstavy, diskusie aj oceňovanie osobností, ktoré sa podieľali na boji proti totalite. Súčasťou festivalu je medzinárodná filmová prehliadka, ktorá sa bude konať v Kine Lumière v Bratislave v dňoch 6. – 8. novembra.

► **KONTAKT:** Ústav pamäti národa, Miletičova 19, P. O. Box 29, 820 18 Bratislava 218
tel.: +421 904 187 884, e-mail: zrebny@gmail.sk (Slavomír Zrebny), www.festivalslobody.sk

HoryZonty – festival dobrodružných filmov

(12. ročník, 9. – 11. 11. 2017, Trenčín)

Festival prezentuje zväčša dokumentárne filmy zo Slovenska i zahraničia, ktoré spracúvajú tému cestovania, outdoorových aktivít, športu a ekológie. Súčasťou festivalu je nesúťažná prehliadka zahraničných a súťažná prehliadka slovenských a českých filmov. Okrem hlavného programu, v ktorom sa každoročne uvádza približne 30 filmov a niekoľko multimediálnych prezentácií hostí, ponúka festival množstvo podujatí v rámci sprievodného programu – od špeciálnych workshopov cez tematické výstavy až po športové a zážitkové podujatia pre verejnosť. Cieľom festivalu je vytvoriť priestor na prezentovanie audiovizuálnych diel, ktoré sa len zriedka dostanú do bežnej distribúcie, poukázať na ich profesionalitu, estetickú kvalitu aj edukačný potenciál vo vzťahu k špecifickým témam outdooru, ekológie i medzikultúrnej komunikácie. Filmy je možné prihlasovať do 15. 9. 2017.

► **KONTAKT:** HoryZonty, o. z., Radlinského 9, 911 01 Trenčín
tel.: +421 903 770 896, e-mail: info@horyzonty.sk (Mária Dutková), www.horyzonty.sk

Medzinárodný filmový festival Bratislava

(19. ročník, 9. – 16. 11. 2017, Bratislava)

Festival každoročne vytvára priestor na stretnutia širokej diváckej obce, tvorcov a profesionálov pri kvalitnom filmovom programe. Prioritou MFF Bratislava je objavovanie nových talentov, prezentácia výrazných diel svetovej aj slovenskej kinematografie v aktuálnej sezóne, kultivácia filmového diváctva a obohatenie domácej filmovej kultúry o medzinárodný kontext. Filmy je možné prihlasovať do 15. 8. 2017.

► **KONTAKT:** Partners Productions, s. r. o., Lovinského 18, 811 04 Bratislava
tel.: +421 2 5441 0673, e-mail: bratislavaiff@bratislavaiff.sk (Veronika Muchová), www.bratislavaiff.sk

Eurotour 2017

(13. ročník, 28. – 30. 11. 2017, Piešťany)

Eurotour je medzinárodná prehliadka filmov o cestovaní, krajine a človeku.

► **KONTAKT:** Jozef Valachovič, Mestské kultúrne stredisko Piešťany, Beethovenova 1, 921 01 Piešťany
tel.: +421 33 771 8890, e-mail: kino@fontana-piestany.sk, www.eurotourpiestany.sk

► Newyorská platforma pre online streaming artovej kinematografie Filmatique zaradila do svojej ponuky aj film *Koza* (r. I. Ostrochovský).

► RTVS vstúpila sumou 991 200 eur do projektu dvojdielného historického filmu *Mária Terézia*, ktorý je rozsiahlou koprodukciou stredoeurópskych krajín. Nahrúvanie bude prebiehať aj na Slovensku, napríklad v Dóme sv. Martina v Bratislave. RTVS ráta s premiérou oboch dielov počas tohtoročných vianočných sviatkov.

► Prezident SR Andrej Kiska udelil 9. 1. štátne vyznamenania 20 osobnostiam pri príležitosti štátneho sviatku Dňa vzniku Slovenskej republiky. Medzi ocenenými sú aj herečka Zita Furková, režisér Juraj Herz, herec a režisér Martin Huba a spisovateľ a aforista Tomáš Janovic.

► Emília Vášáryová získala cenu Trilobit za stvárnenie hlavnej úlohy vo filme Marka Škopa *Eva Nová*. Ocenenia Českého filmového a televízneho zväzu FITES sa udeľovali v Beroune 14. 1. Detská porota ocenila koprodukčný animovaný titul *Lichožrúti* Galiny Miklínovej.

► Česká filmová a televízna akadémia zverejnila v druhej polovici januára nominácie na 24. ročník cien Český lev. Zo slovenských koprodukčných filmov má najviac nominácií dráma *Masaryk* (najlepší film, réžia, mužský herecký výkon v hlavnej úlohe, ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe, 2 nominácie v kategórii mužský herecký výkon vo vedľajšej úlohe, scenár, kamera, strih, zvuk, hudba, scénografia, kostýmy, masky). Za ním nasleduje titul *Učiteľka* (najlepší film, réžia, ženský herecký výkon v hlavnej úlohe, scenár, strih, hudba, scénografia, kostýmy, masky) a *Ja, Olga Hepnarová* (najlepší film, réžia, ženský herecký výkon v hlavnej úlohe, ženský herecký výkon vo vedľajšej úlohe, scenár, kamera, kostýmy, masky). Na ceny sú nominované aj ďalšie snímky so slovenským koprodukčným vkladom: *Rodinný film*, *Teória tigra*, *Anjel Pána 2*, *Červený kapitán* a *Lichožrúti*. Slávnostné udeľovanie cien sa uskutoční 4. marca v Prahe.

► Slovenský dokument *Sedem hriechov civilizácie* filmárov Lubomíra Viludu a Ivana Kršiška získal ocenenia Platinum Award v kategórii dlhometrážnych dokumentárnych filmov a Gold Award za najlepší zvuk na Medzinárodnom filmovom festivale World Documentary Awards v Indonézii (20. – 31. 1.). Film získal ešte v decembri minulého roku v Los Angeles Award of Recognition v kategórii dlhometrážnych dokumentárnych filmov na festivale Hollywood International Independent Documentary Awards.

► ZS

NAJPREDÁVANEJŠIE PUBLIKÁCIE A DVD NOSIČE V PREDAJNI SFÚ ► JANUÁR 2017

► PUBLIKÁCIE

1. *Kino-Ikon 2/16* (ASFK a VŠMU v spolupráci so SFÚ, Bratislava)
2. *Filmový kalendár 2017: Viktor Kubal* (SFÚ, Bratislava)
3. *Eduard Grečner: Film ako voľný verš* (SFÚ, Bratislava)

► AUDIOVIZUÁLNE NOSIČE

1. *blu-ray kolekcia Slovenský film 2* (SFÚ, Bratislava)
2. *blu-ray Perinbaba* (SFÚ, Bratislava)
3. *blu-ray Fontána pre Zuzanu* (SFÚ, Bratislava)

Predajňa SFÚ Klapka.sk (Grösslingová 43) ponúka vo februári túto akciu: Ak si v predajni Klapka.sk kúpite februárové vydania mesačníka Film.sk, dostanete k nemu DVD s filmom *Červené víno* (r. A. Lettrich).

NAJNAVŠTEVOVANEJŠIE FILMY V KINE LUMIÈRE ► 23. 12. 2016 – 23. 1. 2017

1. *La La Land* (r. Damien Chazelle, USA, 2016, Forum Film)
2. *Toni Erdmann* (r. Maren Ade, Nemecko/Rakúsko, 2016, Film Europe Media Company)
3. *Je to len koniec sveta* (r. Xavier Dolan, Francúzsko/Kanada, 2016, ASFK)
4. *Nočné zvieratá* (r. Tom Ford, USA, 2016, CinemArt SK)
5. *Richard Müller: Nespoznaný* (r. Miro Remo, SR/ČR, 2016, ASFK)

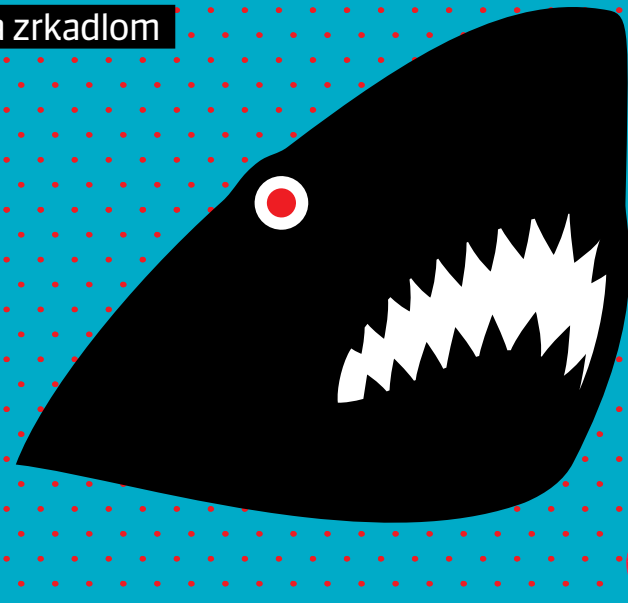
BRATI- SLAVA 2. — 8. 3. 2017

Kino Lumière | Kino Mladost

Fojajé | Kino Klap VŠMU

Artkino za zrkadlom

24.
mffk
Medzinárodný festival
filmových klubov Febiofest

ORGANIZÁTOR SPOLUORGANIZÁTOR

PODUJATIE FINANČNE PODPORILI

HLAVNÍ MEDIÁLNI PARTNERI

MEDIÁLNI PARTNERI

MEDIÁLNI PARTNERI

PARTNERI

PARTNERI

KINO LUMIÈRE

KALENDÁRIUM

► PREMIÉRY

DISTRIBÚCIA

ROZHOVOR

PUBLIKÁCIE

► TÉMA

FILMOVÉ NOVINKY

FESTIVALY

► RECENZIA

PROFIL

OHĽASY

REBRÍČKY

A JUBILÉÁ

PREDAJ MESAČNÍKA FILM. SK: KŤIKŤUPEČNÝ A INÉ PREDAJE / **BAKTSISLAVA** ► Klappa.sk – predajňa SFU (Grosslingová 4,3) ► Artforum (Kozia 20)
► Hummel Music (Klobučníkova 2) ► Martinus (Ochodná 26) ► Prospero – predajňa DÚ (Jakušovo nám. 12) ► vrtárnica VŠMU (Svoradova 2)
PEZINOK ► Artforum **BANSKÁ BYSTRICA** ► Artforum **PREŠOV** ► Artforum **FILMOVÉ KLUBY** ► Kino Lumiere Bratislava – kino SFU (Špitálska 4)
► FK – Kino Junior Levice ► FK – Kino Stráža Martin ► FK – Kino Fontána Pešťany ► FK – Naoko Trnava

**SLOVENSKÝ
FILMOVÝ ÚSTAV
SLOVAK FILM
INSTITUTE**

FILM. SK JE EVIDOVANÝ MK SR POD BČ. Č. EV 947/08

ISSN 1335-8286
02
9 771335 828003